

Opinnäytetyön laadun tekijät ammattikorkeakoulussa

Suosituksia opinnäytetyötä ohjaaville

SAATTEEKSI

Ammattikorkeakouluissa tehdään vuosittain yhteensä yli 21 000 opinnäytetyötä. Yhä useampi niistä on tehty tiiviissä työelämäyhteistyössä. Tiivistynyt työelämäyhteistyö ja opinnäytetyön laadun arviointi ovat herättäneet tarpeen keskustella erilaisista opinnäytetyökäytänteistä ja kehittää yhdessä opinnäytetyön laatua.

Opetusministeriön rahoittaman opinnäytetöiden kehittämishankkeen (www.oamk.fi/opinnaytehanke) tavoitteena oli vuosina 2004–2006 kehittää ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyötä, lisätä sen tunnettuutta sekä edistää valtakunnallista keskustelua ja verkostoitumista. Hanke eteni kolmessa vaiheessa. Ensimmäisenä vaiheena oli nykytilan selvitys vuosina 2004–2005, toisena vaiheena opinnäytetöiden laadun tekijät vuosina 2005–2006 ja kolmantena vaiheena kehittämisehdotusten ja laatusuosituksen laadinta vuonna 2006. Hankkeessa oli mukana 26 ammattikorkeakoulua. Hankkeen hallinnoija oli Oulun seudun ammattikorkeakoulu.

Hanke järjesti seitsemän seminaaria, tuotti artikkeleita ja opinnäytetöitä sekä teki selvityksiä muun muassa opinnäytetyön nykytilasta, arviointikriteereistä ja oppaista. Hankkeen seminaareissa, workshoppeissa ja kokouksissa nostettiin esille monenlaisia opinnäytetyön kehittämistarpeita. Esimerkiksi ohjauksen kirjavuus, arviointi ja työelämäyhteydet herättivät keskustelua.

Hankkeen yhtenä keskustelufoorumina oli viisi teemaryhmää. Niiden tehtävänä oli luonnostella perusteltuja suositusehdotuksia opinnäytetyöhön. Ryhmissä oli 48 edustajaa, enimmäkseen yliopettajia ja lehtoreita, 21 ammattikorkeakoulusta sekä opiskelijaedustajia kahdesta opiskelijajärjestöstä (liite 1). Teemoina olivat opinnot, ohjaus, työelämäyhteistyö, asiantuntijaviestintä ja arviointi opinnäytetyössä. Teemaryhmien puheenjohtajat olivat yliopettaja Leena Viinamäki Kemi-Tornion ammattikorkeakoulusta, koulutusohjelmajohtaja, yliopettaja Eeva-Liisa Frilander-Paavilainen Kymenlaakson ammattikorkeakoulusta, tutkimuspäällikkö Riitta Rissanen Savonia-ammattikorkeakoulusta, yliopettaja Aino Vuorijärvi Helsingin ammattikorkeakoulusta ja yliopettaja Pentti Hanhela Oulun seudun ammattikorkeakoulusta. Teemaryhmät tuottivat runsaasti laatusuositus ehdotuksia ja hyvien käytänteiden kuvauksia opinnäytetyöhön. Työelämän edustajien puheenvuoroja kuultiin hankkeen seminaareissa.

Tämän oppaan on toimittanut hankkeen projektiryhmä teemaryhmien ehdotusten pohjalta. Suositusten laadinnassa on hyödynnetty myös hankkeen aikana tuotettua muuta materiaalia ja keskusteluita. Laatusuositukset on suunnattu ammattikorkeakouluille ja niissä ensisijaisesti opinnäytetyötä ohjaaville. Ammattikorkeakoulut tekevät omat päätöksensä suositusten soveltamisesta omissa yksiköissään. Laatusuosituksen tavoitteena on kehittää, yhtenäistää ja tehostaa opinnäytetyöprosessia sekä vahvistaa opinnäytetyökulttuuria ammattikorkeakouluissa.

Haluan lämpimästi kiittää teemaryhmien puheenjohtajia ja kaikkia hankkeeseen osallistuneita tiivistä työskentelystä ja innostuneesta keskustelusta tavoitteiden saavuttamiseksi.

Oulussa 7.9.2006

Lauri Lantto
Ohjausryhmän puheenjohtaja

LAATUSUOSITUKSET LYHYESTI

Laajuus

Opinnäytetyön laajuus on 15 opintopistettä. Se sisältää itsenäisen työskentelyn, seminaarit ja ohjauskeskustelun.

Aloitus

Ennen opinnäytetyön aloittamista opiskelijalla tulee olla suoritettuna ammattiopintoja ja menetelmäopintoja siten, että hänellä on riittävät valmiudet soveltaa tietoaan ja taitojaan ammattiopintoihin liittyvässä käytännön asian-tuntijatehtävässä.

Aihe

Opinnäytetyön aihe valitaan ammattiopintojen alalta. Opinnäytetyön tekeminen T&K-työn hankkeissa tai muuten osana laajempaa kokonaisuutta on suositeltavaa.

Ohjaus

Opinnäytetyön ohjauksen tavoitteena on tukea opinnäytetyön tekijän ammatillista kehittymistä. Ohjaussuhde tarkoittaa sitoutumista prosessiin ja edellyttää kaikkien osapuolten valmistautumista ohjaustilanteisiin sovitun mukaisesti. Tarpeenmukainen ohjaus tukee opinnäytetyön tekijän itsenäistä oppimisprosessia.

Opinnäytetyön tekijä, ohjaava opettaja ja mahdollinen työelämäohjaaja sopivat opinnäytetyöskentelyn alkuvaiheessa ohjauksen tavoitteen, ohjausmenetelmät, ohjauksen työnjaon ja seminaareihin liittyvät käytännöt ja pelisäännöt. Kirjallisen ohjaussopimuksen tekeminen on suositeltavaa.

Ohjaava opettaja

Ohjauksesta päävastuussa oleva ohjaava opettaja on aina opinnäytetyön tekijän tiedossa ja tavoitettavissa sovitulla tavalla. Ohjaavalla opettajalla on riittävä perehtyneisyys ammattikorkeakoulututkintoon tehtävään opinnäytetyöhön ja sen luonteeseen.

Opas

Opinnäytetyön tekijällä on käytössään ammattikorkeakoulun laatima opinnäytetyön tekijän opas (verkossa), joka sisältää muun muassa opinnäytetyön ohjaukseen, kirjoittamiseen, tutkimusetiikkaan, julkaisemiseen ja arviointiin liittyvät ohjeet, opinnäytetyöprosessin kuvauksen ja konkreettisia havainnollistavia esimerkkejä.

Tekijämäärä

Opinnäytetyö tehdään yksilötyönä tai sellaisella työnjaolla, että kukin opiskelija voi osoittaa prosessin kokonaishallinnan ja yksilöllisen osaamisensa. Pari- tai ryhmätyönä tekemisen sijasta suositellaan, että samaan aihepiiriin tehdään useita opinnäytetöitä. Tällä tuetaan opiskelijoiden vertaiskeskustelua ja yhteisoppimista sekä mahdollistetaan ryhmäohjaus.

Tekstin rakennemallit

Opinnäytetyön raportoinnissa on useita vaihtoehtoisia rakennemalleja, joita sovelletaan työn toteuttamistavan mukaan. Keskeistä on kirjoittaa työssä käytetty tietoperusta näkyviin ja laatia tekstiin oppimista osoittava ja lukijaa palveleva arviointi- ja pohdintaosa.

Arviointi

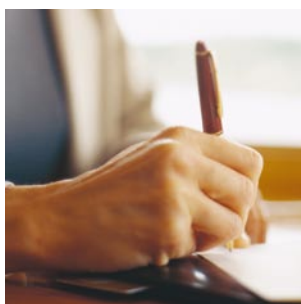
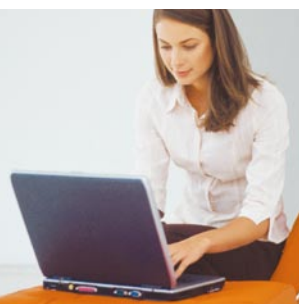
Arviointiin vaikuttavat tekijät ovat opinnäytetyön tekijän tiedossa opinnäytetyöskentelyn alusta lähtien. Opinnäytetyön tekijä tietää arvioinnin periaatteet, arviointikriteerit ja arviointimenettelyn. Arvioinnin tulee olla kehittävää ja näyttöön perustuvaa.

Tiivistelmätietokanta

Opinnäytetöiden tiivistelmät tallennetaan yhteiseen tietokantaan opiskelijoiden, opettajien, tutkijoiden ja kehittäjien käytettäväksi sekä ammattikorkeakoulussa että työelämässä.

Terminologia

Opinnäytetyön yhteydessä käytetään kaikille koulutusaloille soveltuvia yhteisiä termejä, kuten "opinnäytetyö", "opinnäytetyön tekijä", "opinnäytetyöseminaari", "opinnäytetyösuunnitelma", "ohjaava opettaja", "tekstinohjaaja", "tietoperusta", "työelämäohjaaja" ja "vertaisarvioija".

1 OPINNÄYTETYÖ AMMATTIKORKEAKOULUSSA

Ammattikorkeakouluista annetun asetuksen (352/2003)¹ mukaan ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyön tavoitteena on

"kehittää ja osoittaa opiskelijan valmiuksia soveltaa tietojaan ja taitojaan ammattiopintoihin liittyvässä käytännön asiantuntijatehtävässä."

Opinnäytetyön tekemisessä opitaan koulutusohjelmakohtaista, ammatillista erikoisosaamista ja yleisiä työelämävalmiuksia^{2, 3} (ks. myös www.ncp.fi/ects). Siinä opitaan tunnistamaan ammatillisen tehtäväalueen keskeisiä ongelmakokonaisuuksia ja niiden ratkaisuvaihtoehtoja, työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksia ja soveltamaan oman alan tutkimustietoa ja työtapoja uusiin ja muuttuviin tilanteisiin. Opinnäytetyössä opitaan myös viestimään suullisesti ja kirjallisesti tehtäväalueeseen liittyvistä kysymyksistä, työelämän edellyttämiä tieto- ja viestintätekniisiä taitoja sekä huomioimaan eettiset näkökulmat ja toimimaan niiden mukaan. Opinnäytetyön tekeminen on tekijänsä luova työprosessi, johon kuuluu muun muassa pohdiskelu, tuska, paniikin hetket ja löytämisen riemu⁴. Työn ohjaaminen on aitiopaikka seurata suhteellisen pitkän aikaa opiskelijan asiantuntijuuden ja osaamisen kehittymistä ja syventymistä.

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyöt ovat usein työelämän kehittämistehtäviä, tuotekehitys- tai projektitöitä. Ne voivat olla myös tutkimusel-

lisiä, toiminnallisia tai taiteellisia töitä. Vuonna 2005 ammattikorkeakouluissa tehtiin yhteensä 21 047 opinnäytetyötä. Niistä 76 prosenttia oli tehty yhteistyössä työelämän kanssa. Hankkeistetut opinnäytetyöt ovat ammattikorkeakoulujen yksi tuloksellisuuskriteeri. Hankkeistettu opinnäytetyö⁵ täyttää ainakin yhden, kirjallisesti sovitun, ehdon seuraavista: 1. työelämä maksaa joko ammattikorkeakoululle tai opiskelijalle työn tekemisestä, 2. opinnäytetyölle on nimetty ohjaajaksi työelämän edustaja, 3. työyhteisön tarkoituksena on alusta lähtien hyödyntää opinnäytetyön tuloksia omassa toiminnassaan.

Monimuotoinen opinnäytetyö asettaa haasteita opinnäytetyön ohjaajille, ja tämä on näkynyt vaihtelevina käytänteinä⁶. Opinnäytetyön kehittämistarpeita on tunnistettu monilla tahoilla (Thesis-kilpailu, aiemmat tutkimukset, opettajien ja opiskelijoiden arkikokemukset, työelämä). Kehittämistarpeet liittyvät opinnäytetöihin tuotoksina, opinnäytetyöprosesseihin ja opinnäytetyöskentelyn edellytyksiin. Puutteina on nähty yhteisen keskustelun ja yhteisten pelisääntöjen puute, tutkitun tiedon vähäisyys sekä ammattikorkeakouluissa tehtyjen opinnäytetöiden vähäinen tunnettuus työelämässä. Yritykset ja työelämän edustajat odottavat ammattikorkeakoulujen opettajilta nykyistä tiiviimpää ja näkyvämpää yhteistyötä sekä toivovat ammattikorkeakouluilta entistä rohkeampia avauksia eri toimialojen välisiin hankkeisiin^{7, 8}.

Opinnäytetöiden kehittäminen -hankkeen yksi tulos ovat laatusuositukset opinnäytetyöhön. Tavoitteena on niiden avulla kehittää, yhtenäistää ja tehostaa opinnäytetyöprosessia sekä vahvistaa opinnäytetyökulttuuria ammattikorkeakoulussa. Laatusuositukset perustuvat tietoon, kokemukseen ja tarkkaan harkintaan. Ne ovat ensisijaisesti opinnäytetöitä ohjaaville opettajille ja pintoasiain hallinnolle. Suosituksista voivat hyötyä myös opinnäytetöiden työelämäohjaajat sekä ammattikorkeakoulujen opiskelijakunnat ja opiskelijat.

2 LAATUSUOSITUKSET

Laajuus

Opinnäytetyön laajuus on 15 opintopistettä. Se sisältää itsenäisen työskentelyn, seminaarit ja ohjauskeskustelun.

Opinnäytetyön laajuutta ei ole säädetty ammattikorkeakouluista annetussa asetuksessa (352/2003). Opinnäytetyön kokonaisuus vaihtelee nykyisin 15 opintopisteestä 30 opintopisteeseen, ollen yleisimmin kuitenkin 15 opintopistettä⁹. Vaihtelua aiheuttaa etenkin tutkimus- ja kehittämistoiminnan opintojen sijoittuminen joko 15 opintopisteeseen tai erillisinä opintoina. Myös opinnäytetyön tekemiseen osoitetun itsenäisen työn osuus opinnoissa vaihtelee paljon. Opintojaksoon on voinut sisältyä varsinaisen työskentelyn lisäksi seminaareja ja muita opintoja. Ammattikorkeakoulujen yhtäläinen näkemys opinnäytetyökokonaisuuden laajuudesta ja sen sisällöstä selkeyttäisi opinnäytetyöskentelyä ja opetus suunnitelmatyötä.

Aloitus

Ennen opinnäytetyön aloittamista opiskelijalla tulee olla suoritettuna ammattiopintoja ja menetelmäopintoja siten, että hänellä on riittävät valmiudet soveltaa tietojaan ja taitojaan ammattiopintoihin liittyvässä käytännön asiantuntijatehtävässä.

Opinnäytetyön tekemiseen suhtautuu moni opiskelija uteliaan haastavasti¹⁰. Siihen liitetään myös ennakkoluuloja, jopa pelkoja omien valmiuksien ja oletetun työmäärän suhteesta¹¹. Opinnäytetyöhön ei kuitenkaan ryhdytä ”puhtaalta pöydältä”. Opetussuunnitelmassa ei ole erikseen opinnäytetyön opintoja, vaan valmiudet opinnäytetyön tekemiseen hankitaan koko opiskelun myötä. Näitä ovat muun muassa edeltävien ammattiopintojen antama osaaminen, tiedonhankinta- ja käsittelyvalmiudet, informaatiolukutaito ja informaation soveltamisvalmiudet sekä kyky työskennellä itsenäisesti ja erilaisten tiimien jäsenenä. Opinnäytetyön tekemisessä hyödynnetään ja syvennetään hankittuja valmiuksia.

Aiheen valinta ja rajaus edellyttää ammattialan riittävää tuntemista. Tämä edellyttää keskeisten

ammattiopintojen suorittamista ennen opinnäytetyön aloittamista. Myös työelämäkokemus ankkuroi ja rajaa aihetta työelämän konkreetteihin kysymyksiin. Menetelmäopinnot antavat valmiuksia opinnäytetyön tekemiseen, työelämään ja ammattialan kansallisen ja kansainvälisen tutkimuksen seuraamiseen. Opinnäytetöiden erilaisuuden vuoksi kaikille opiskelijoille yhteisiä opintoja voivat olla menetelmälliset yleisvalmiudet ja tutkimustoiminnan yleiset eettiset periaatteet. Opinnäytetyön edellyttämä erityisosaaminen tulisi hankkia tapauskohtaisesti. Menetelmäopinnot tulisi mitoittaa laadultaan ja määrältään siten, että ne palvelevat työkalun tavoin opinnäytetyön tekijää⁶.

Opiskelijoille tulisi entistä enemmän painottaa, mitä valmiuksia he saavat opintojen myötä opinnäytetyön tekemiseen. Tämä hälventää pelkoa opinnäytetyötä kohtaan, valmentaa tietoisesti hankkimaan valmiuksia ennen opinnäytetyön aloittamista ja kohtuullistaa opinnäytetyöhön käytettävää työpanosta.

Aihe

Opinnäytetyön aihe valitaan ammattiopintojen alalta. Opinnäytetyön tekeminen T&K-työn hankkeissa tai muuten osana laajempaa kokonaisuutta on suositeltavaa.

Opinnäytetyön vahvuutena ammattikorkeakoulussa tulisi olla käytännönläheinen aihe, tiivis työelämäyhteys ja tulosten välitön hyödynnettävyys¹²⁻¹⁴. Opinnäytetyöt ovat julkisia ja kartuttavat kulloisenkin ammattialan tietoa. Aihevalinta on opinnäytetyön eräs kriittisimmistä vaiheista. Opinnäytetyön tekijää kiinnostava ja työelämän kehittämistarpeita palveleva ammattiopintojen alalta valittu aihe hyödyttää opinnäytetyön tekijää, toimeksiantajaa ja ammattikorkeakoulua. Myös laajemmista hankkeista tehtävät poikkialaiset opinnäytetyöt ovat mahdollisia, jos näkökulma on opinnäytetyön tekijän ammattiopintojen alaan kuuluva.

Yhä useammin opinnäytetyöt ovat hankkeistettuja, rajattuna kohteeseen liittyviä kehittämistöitä, joiden tarkoituksena on tuottaa kontekstisidonnaista tietoa. Kohdejoukon määrittelyyn, aineiston hankintaan, aineiston analysointiin ja tulosten kuvaamiseen liittyvät käytänteet ja

käsitteet on pidettävä linjassa tämän kanssa. Myös ammattikorkeakoulu tai yksikkö voi olla hankkeistetun työn toimeksiantajana, jos se on tilannut opinnäytetyön. Opinnäytetyön tunnettuutta työelämään lisätään säännöllisellä tiedottamisella, alumnyhteistyöllä ja kannustamalla opiskelijoita markkinoimaan osaamista esim. harjoittelussa^{12, 13}.

! HYVÄ KÄYTÄNNE

- Opinnäytetyön ja harjoittelun kytkemistä edesauttaa, jos opiskelijalla on sama ohjaaja tai ohjaajapari harjoittelun ja opinnäytetyön ohjauksessa. Tämä syventää aiheen tunte-
musta ja ohjauksen jatkuvuutta.
- Harjoittelun, etenkin syventävän harjoittelun, ja opinnäytetyön tekemisen voi opetussuunnitelmassa aikatauluttaa prosessien jatkumona siten, että opinnoista muodostuu laajempi kokonaisuus opiskelijan ja työelämän näkökulmasta.
- Opiskelijat kokoavat idealistan harjoittelussa havaitsemista opinnäytetöiksi soveltuvista tutkimus- ja kehittämiskohteista ja esittävät nämä ”aihiot” työelämälle ja muille opiskelijoille yhteiseen keskusteluun. Aiheideointi ja valppaus havaita kehittämiskohteita tukevat työelämälähtöisiä aiheita ja myös opiskelijoiden kehittämisvalmiutta työelämään.

Ohjaus

Opinnäytetyön ohjauksen tavoitteena on tukea opinnäytetyön tekijän ammatillista kehittymistä. Ohjaussuhde tarkoittaa sitoutumista prosessiin ja edellyttää kaikkien osapuolten valmistautumista ohjaustilanteisiin sovitus mukaisesti. Tarpeenmukainen ohjaus tukee opinnäytetyön tekijän itsenäistä oppimisprosessia.

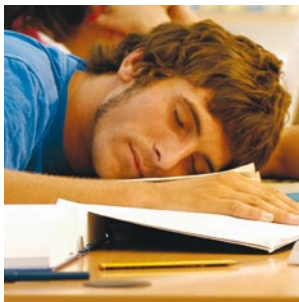
Opinnäytetyön tekijä, ohjaava opettaja ja mahdollinen työelämäohjaaja sopivat opinnäytetyöskentelyn alkuvaiheessa ohjauksen tavoitteen, ohjausmenetelmät, ohjauksen työnjaon ja seminaareihin liittyvät käytänteet ja pelisäännöt. Kirjallisen ohjaussopimuksen tekeminen on suositeltavaa.

Opintojen ohjausta tarkastellaan monesti vaihte-
laisena opiskelijan polulla; ennen opintojen alkua tapahtuva ohjaus, opintojen alku- ja keskivaiheen

ohjaus, opinnäytetyön ohjaus ja työelämään siirtyvä ohjaus^{15, 16}. Laadukas opinnäytetyön ohjaus sujuvoittaa ja tukee opiskelijan itsenäistä oppimisprosessia vastaten määrällisesti ja laadullisesti ohjaustarpeisiin¹⁰. Ohjauksen ajoitus ja saatavuus ovat haasteita. Nämä tulee keskustella ohjaussuhteen alkuvaiheessa ja palauttaa mieliin ohjauksen kestäessä. Tarpeenmukainen ohjaus haastaa kehittämään uusia tapoja ohjata. Suositeltavaa on käyttää entistä enemmän verkko- ja ryhmäohjausta yksilöohjauksen lisäksi⁴.

! HYVÄ KÄYTÄNNE

- Hankkeen teemaryhmän työstämässä opinnäytetyön yhteistyösopimuksessa ehdotetaan kirjattavaksi opinnäytetyön tavoite ja tulokset (aihe/työnimi, kehittämis- tai tutkimustavoite ja tulos, keskeiset menetelmät), toimeksiantaja (nimi- ja osoitetiedot), työn toteutus ja ohjaus (aikataulu, kustannusarvio, ohjaavan opettajan nimi ja yhteistiedot) sekä tiedotetaan sopimusehdot kuten opinnäytetyön ohjaus ja vastuu, oikeudet tuloksiin ja muuhun opinnäytetyöhön liittyvään aineistoon, laitteisiin ja sovelluksiin, tulosten julkistaminen ja luottamuksellisuus sekä opinnäytetyön kustannukset ja niiden korvaaminen (liite 2).
- Ensimmäinen seminaari- ja ohjauskeskustelu järjestetään toimeksiantajan luona siten, että tilaisuus on avoin myös vertaisopiskelijoille. Koulun ulkopuolinen seminaari tukee aiheiden kontekstisidonnaisuutta, ohjauksen työnjakoa ja avoimuutta.
- Kajaanin ammattikorkeakoulussa (sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala) opinnäytetyön tekijä ja ohjaajat keskustelevat ensimmäisissä ohjaus- ja keskustelutilaisuuksissa opinnäytetyöprosessin vastuista ja velvollisuuksista. Nämä on koottu taulukkoon. Toiminta tukee kaikkien sitoutumista prosessiin sekä ohjaukseen ja tukee opinnäytetyön aikataulussa pysymistä.
- Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun matkailun koulutusohjelmassa (Pietarsaari) järjestetään aina ryhmäohjaustilanne ennen opinnäytetyöprosessin aloittamista. Ryhmäohjauksessa käydään läpi aiheanalyysi, alkuraportti, väliraportti, valmis työ, opponentin tehtävät, yhteistyö toimeksiantajan kanssa sekä valmiin työn suullinen esittäminen. Opinnäytetyön ohjaus prosessin aikana on yksilöohjausta.

Ohjaava opettaja

Ohjauksesta päävastuussa oleva ohjaava opettaja on aina opinnäytetyön tekijän tiedossa ja tavoitettavissa sovitulla tavalla. Ohjaavalla opettajalla on riittävä perehtyneisyys ammattikorkeakoulututkintoon tehtävään opinnäytetyöhön ja sen luonteeseen.

Ohjausprosessissa voi olla mukana opinnäytetyön tekijän ja ohjaavan opettajan lisäksi teksti ohjaaja, vertaisopiskelija/-t, työelämäohjaaja ja tarvittaessa muita asiantuntijaohjaajia. Koska prosessissa on useita ohjaajia, niin tarvitaan yksi päävastuussa oleva ohjaava opettaja. Jos ohjaava opettaja vaihtuu, niin vaihdosta ja uudesta nimetystä ohjaavasta opettajasta tiedotetaan opinnäytetyön tekijälle mahdollisimman pian¹⁷. Tietämättömyys ohjaajasta aiheuttaa opinnäytetyön tekijälle epävarmuutta, turhia yhteydenottoja ja opinnäytetyön viivästymistä.

Opas

Opinnäytetyön tekijällä on käytössään ammattikorkeakoulun laatima opinnäytetyön tekijän opas (verkossa), joka sisältää muun muassa opinnäytetyön ohjaukseen, kirjoittamiseen, tutkimusetiikkaan, julkaisemiseen ja arviointiin liittyvät ohjeet, opinnäytetyöprosessin kuvauksen ja konkreettisia havainnollistavia esimerkkejä.

Ammattikorkeakoulut ovat laatineet monenlaisia opinnäytetyön oppaita¹⁸. Suositeltavaa on tehdä ”yhden luikon” periaatteella helposti

saavutettavissa ja luettavissa oleva opas, joka parhaimmillaan toimii konkreettisenä työkaluna ja tukee siten itsenäistä työskentelyä. Opinnäytetyön prosessikuvauksessa on hyvä esittää opinnäytetyön eteneminen aiheen ideoinnista opinnäytetyön julkaisemiseen. Opas on hyvä saada myös tulostettavassa muodossa. Suositeltavaa on, että opinnäytetyön tekijä perehdyttää oppaan avulla mahdollisen työelämäohjaajan opinnäytetyöprosessiin, tarvittaessa ohjaavan opettajan tuella. Ammattikorkeakoulut ovat sitoutuneet Tutkimuseettisen Neuvottelukunnan (TENK) vuoden 2002 tutkimuseettisiin ohjeisiin^{19, 20}. Tutkimuseettiset ohjeet on hyvä esittää sekä opinnäytetyön tekijän oppaassa että käydä läpi yksityiskohtaisesti ohjaustilanteissa.

! HYVÄ KÄYTÄNNE

- Kajaanin ammattikorkeakoulussa opinnäytetyön prosessit on kuvattu laatujärjestelmään Project Vision -ohjelmalla.
- Oulun seudun ammattikorkeakoulun luonnonvara-alan yksikössä on käytössä opinnäytetyön prosessipolku, joka esitetään liitteessä 3.
- Savonia-ammattikorkeakoulun liiketalouden ja tietojenkäsittelyn koulutusohjelmassa on opinnäytetyön verkkosivu (www.psppt.fi/liiku/amk/koulutus/liiketal/opinayte.html), jonka vahvuuksina ovat prosessimaisuus sekä opinnäytetyön etenemisen ja opinnäytetyön dokumenttien yhdistäminen.

Tekijämäärä

Opinnäytetyö tehdään yksilötöyönä tai sellaisella työnjaolla, että kukin opiskelija voi osoittaa prosessin kokonaisuhallinnan ja yksilöllisen osaamisensa. Pari- tai ryhmätöyönä tekemisen sijasta suositellaan, että samaan aihepiiriin tehdään useita opinnäytetöitä. Tällä tuetaan opiskelijoiden vertaiskeskustelua ja yhteisoppimista sekä mahdollistetaan ryhmäohjaus.

Opinnäytetyön tekeminen yksin, parityönä tai ryhmässä herättää keskustelua^{21, 22}. Ryhmätöitä puolustavat perustelevat näkemyksiään ryhmässä oppimisella, ryhmäohjauksen tehokkaammalla hyödyntämisellä ja sillä, että ryhmässä tehden opitaan työelämässä tarvittavia tiimitaitoja. Yksin tekemistä puoltavat perustelevat näkemyksensä opinnäytetyön teke-

minen vaativuudella ja ennakoimattomuudella. Kun ryhmässä on monta samanlaisen tunnetoman edessä olevaa, niin alkuvaiheen turvan jälkeen opiskelijat usein huomaavat työskentelyn eritahtisuuden ja erilaiset tavat toimia. Tämä voi vaikeuttaa yksittäisen opiskelijan oppimista ja prosessin kokonaishallintaa sekä hidastaa prosessin etenemistä. Yhden opinnäytetyötuotoksen tekeminen ja loppuunsaattaminen ryhmätyönä on vaativa prosessi ensimmäistä opinnäytetyötään tekeväille. Suositeltavaa olisi tehdä opinnäytetyö yksilötyönä – mutta ei yksin – vertaiskeskustelutilanteiden ja tarpeenmukaisen ohjauksen tuella. Ryhmätyötaitoja suositellaan hankittavan opintoihin sisältyvien pienempi-muotoisten projektien puitteissa.

Tekstin rakennemallit

Opinnäytetyön raportoinnissa on useita vaihtoehtoisia rakennemalleja, joita sovelletaan työn toteuttamistavan mukaan. Keskeistä on kirjoittaa työssä käytetty tietoperusta näkyviin ja laatia tekstiin oppimista osoittava ja lukijaa palveleva arviointi- ja pohdintaosa.

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyön rakennetta on moitittu liiasta kaavamaisuudesta ja vähäisestä omaleimaisuudesta²³. Onkin ristiriitaista, kun ammattikorkeakoulun opinnäytetyö aiheeltaan ja toteutukseltaan on moni-ilmeinen, niin opinnäytetyön kirjallinen tuotos olisi yhden kaavan mukainen. Toimivia opinnäytetyön rakennemalleja on useita, ja niitä tulee soveltaa työn toteuttamistavan mukaan²⁴⁻²⁶. Useiden rakennemallien esittäminen, esitleminen ja käyttöönotto vahvistavat ja tukevat monimuotoisten opinnäytetöiden toteuttamista.

Opinnäytetyön tietoperusta kytkeytyy ajatukSELLISESTI koko opinnäytetyötekstin rakentamiseen ja näkyy siinä painollisesti eri kohdin riippuen työn toteuttamistavasta ja tarkoituksesta. Kun opinnäytetyön tekijä kirjoittaa tietoperustan näkyviin tekstiin, niin hän perustelee ratkaisunsa, dokumentoi osaamistaan ja samalla kartuttaa ammattiansa tietotaitoväntöä. Tietoperusta työkaluna mahdollistaa loogisen, analyttisen ja kriittisen otteen käytännön asiantuntijatehtävään. Tietoperustan avulla on mahdollista tuottaa perusteltuja

ja kriittisen tarkastelun kestäviä ei-satunnaisia laadukkaita ratkaisuja.

Tulosten yhteenveto ja konkreettiset toimenpide- tai kehittämisehdotukset ovat etenkin toimeksiantajan kiinnostuksen kohteena, ja niihin tulisi kiinnittää huomiota jo työprosessin aikana työpäiväkirjamuistiinpanoina.

! HYVÄ KÄYTÄNNE

- Opinnäytetyötekstin rakenne: 1. taustaosa, jossa lähtökohtana käytännön ongelman ratkaisun tarve, 2. selosteosa, jossa kuvataan prosessi, käytetyt työmenetelmät, tietoperusta, empiria ja tulokset, 3. arviointi- ja pohdintaosa, jossa keskeistä tavoitteiden saavuttamisen arviointi ja käytännön toimenpideehdotukset ja viimeisenä 4. täydennysosa, jossa esitetään lähteet ja liitteet.
- ”Oivalluttavan vetoketjun” mallissa tietoperusta, empiria ja tulokset ovat limittyvässä vuoropuhelussa läpi työn ja tekstin. Oivaltaaminen tapahtuu empiirisen ilmiön kautta. Jotta tietoperusta jäsenyisi lukijalle, se olisi hyvä esittää alkuunsa jonkinlaisena kokonaiskuvana (esim. kuvion tai taulukon avulla), joka jatkossa tarkentuu ja syvenyy rinnakkain esitetyn aiemmin tutkitun tiedon ja nyt havaitun avulla. Tekstissä osoitetaan työn ratkaisuun pääseminen tämän vuoropuhelun kautta. Lopuksi arvioidaan kokonaistulosta suhteessa aiempaan tietoon, tilanteeseen ja tulevaan. Lähde: Mika Boedeker, Tampereen ammattikorkeakoulu (liite 4)
- Arviointi- ja pohdintaosassa voi käyttää strukturoitua jäsenysehdotusta (liite 5).

Arviointi

Arviointiin vaikuttavat tekijät ovat opinnäytetyön tekijän tiedossa opinnäytetyöskentelyn alusta lähtien. Opinnäytetyön tekijä tietää arvioinnin periaatteet, arviointikriteerit ja arviointimenettelyn. Arvioinnin tulee olla kehittävä ja näyttöön perustuvaa.

Opinnäytetyön arviointikäytänteet vaihtelevat suuresti. Yhteistä on, että ammattikorkeakoulun hyväksytty opinnäytetyö arvioidaan yleisesti asteikolla yhdestä viiteen. Arviointikriteerit voivat olla yhteiset kaikille koulutusaloilla (esim. Satakunnan AMK, Seinäjoen AMK) tai

kullakin alalla omansa tai jopa koulutusohjelmittain omat. Myös arviointikriteerien painoarvo voi vaihdella koulutusaloilla ja ammattikorkeakouluissa, samoin kuin arvioijien määrä. Opinnäytetyön tekijältä, vertaisarvioijalta ja työelämäohjaajalta voidaan pyytää sanalliset lausunnot, jotka perustellen huomioidaan arvioinnissa. Myös kielen- tai tekstinohjaajaa on mahdollista käyttää yhtenä arvioijana.

Opinnäytetyön prosessia arvioitaessa hyödynnetään myös opinnäytetyön tekijän keräämiä dokumentteja, kuten opinnäytetyöpössiä tai työpäiväkirjaa. Jos opinnäytetyö tehdään paritai ryhmätöyönä suosittelun yksilötöyön sijaan, niin kunkin opinnäytetyöntekijän tulisi saada henkilökohtainen arviointi. Kunkin arvosanaan voi vaikuttaa ryhmältä pyydetty lausuntoehdotus.

Keskeistä on, että arviointiin ja sen mahdolliseen oikaisemiseen liittyvät asiat ovat opinnäytetyön tekijän tiedossa prosessin alusta lähtien.

! HYVÄ KÄYTÄNNE

- Eräiden ammattikorkeakoulujen käytössä olevat arviointikriteerit
 - Haaga Instituutin ammattikorkeakoulu, projekti- tai produktityyppisen opinnäytetyön arviointikriteerit (liite 6)
 - Helsingin ammattikorkeakoulu, sosiaali- ja terveysalan opinnäytetyön arviointikriteerit (liite 7)
 - Hämeen ammattikorkeakoulu, hyvän opinnäytetyön kriteerit, kaikki koulutusalat (liite 8)
- Jyväskylän ammattikorkeakoulussa on nimetty koulutusala- tai koulutusohjelma-kohtaiset opinnäytetyöryhmät, jotka vastaavat opinnäytetyökäytäntöjen kehittämisestä ja vahvistavat opinnäytetöiden arvosanat arviointilausuntojen perusteella.
- Opinnäytetyöpössi, Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia (liite 9)
- Opinnäytetyön lausuntolomake, Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia (liite 10)
- Opinnäytetyön palautekysymykset (liite 11)

Tiivistelmätietokanta

Opinnäytetöiden tiivistelmät tallennetaan yhteiseen tietokantaan opiskelijoiden, opettajien, tutkijoiden ja kehittäjien käytettäväksi sekä ammattikorkeakoulussa että työelämässä.

Ammattikorkeakoulujen yhteinen sähköinen tiivistelmätietokanta lisää opinnäytetöiden tunnettuutta ja hyödynnettävyyttä työelämässä. Tiivistelmät ovat myös keskeinen kanava kehittää ammattikorkeakoulujen ja työyhteisöjen yhteistä asiantuntijaviestintää. Tiivistelmätietokantaa puoltavat yhteismitallisuus, helppo saatavuus, viestivyys, silmäiltävyys ja yhteistyö asiantuntijoiden kesken (ohjaajat, informaattikot, atk-suunnittelijat). Tiivistelmä voidaan tallentaa opinnäytetyön tekijän suostumuksella.

! HYVÄ KÄYTÄNNE

- Tiivistelmätietokanta, ehdotus (liite 12)
- Tiivistelmän laatimisohejeet, Helsingin ammattikorkeakoulu (liite 13)
- Tiivistelmäpohja, Helsingin ammattikorkeakoulu (liite 14)
- Tiivistelmäpohja, Tampereen ammattikorkeakoulu (liite 15)

Terminologia

Opinnäytetyön yhteydessä käytetään kaikille koulutusaloille soveltuvia yhteisiä termejä, kuten "opinnäytetyö", "opinnäytetyön tekijä", "opinnäytetyöseminaari", "opinnäytetyösuunnitelma", "ohjaava opettaja", "tekstinohjaaja", "tietoperusta", "työelämäohjaaja" ja "vertaisarvioija".

Opinnäytetyön termejä on monia⁷. Tämä aiheuttaa hämmennystä muun muassa opinnäytetyön tekijöille ja työelämäohjaajille. Yhteiset termit selkeyttäisivät ja vahvistaisivat yhteistä kieltä ja ymmärrystä opiskelijoiden, ammattikorkeakoulujen ja työelämän kesken. Esimerkiksi "vertaisarvioija" korvaisi "opponentti"-nimikkeen kuvaten entistä paremmin opinnäytetyön tekijän työskentelyä samassa tilanteessa olevan opiskelijatoverinsa opinnäytetyön arvioijana, tukijana ja oppijana.

! HYVÄ KÄYTÄNNE

- Opinnäytetyösananstossa esitellään suositeltavia opinnäytetyön termejä (liite 16).

Lähteet

- 1. Asetus ammattikorkeakouluista 15.5.2003.** (352/2003)
- 2. Julkunen, J. 2002.** Vieras ja oma teksti kohtaavat insinööriyössä. Mitä lähteiden käyttö osoittaa ammattikorkeakouluinsinöörin asiantuntijuudesta ja osaamisesta? AO-paino, Mikkeli.
- 3. OPM. 2005.** Korkeakoulututkintojen viitekehys. Kuvaus suomalaisista korkeakoulututkinnoista. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 4, Opetusministeriö.
- 4. Nummenmaa, A. & Lautamatti, L. 2004.** Ohjaajana opinnäytetöiden työprosesseissa: ryhmäohjauksen käytäntöä ja teoriaa. Cityoffset Oy, Tampere.
- 5. OPM. 2005.** AMKOTA-käsikirja, tilastot. Ammattikorkeakouluyksikkö, Opetusministeriö.
- 6. Jaatinen, P. 2004.** Miltä SAMKin opinnäytetyöt näyttävät toisin silmin? Satakunnan ammattikorkeakoulun vuoden 2002 opinnäytetöiden arvioinnista tehty tutkimus. Satakunnan ammattikorkeakoulun tutkimukset, Sarja A. Lauttapaino Oy, Huittinen.
- 7. Marttila, L., Kautonen, M., Niemonen, H. & von Bell, K. 2004.** Yritysten ja ammattikorkeakoulujen T&K-yhteistyö. Ammattikorkeakoulut alueellisessa innovaatiojärjestelmässä: koulutuksen ja työelämän verkottumisen mallit, osaprojekti III. Tampereen yliopistopaino Oy, Tampere.
- 8. Isohanni, I. & Toljamo, M. 2005.** Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö opiskelijoiden, opettajien ja työelämän näkökulmasta – kirjallisuuskatsaus ammattikorkeakoulujen opinnäytetöihin liittyvistä tutkimuksista. Keiver 3. <<http://www.piramk.fi/kever/kever.nsf>> Luettu 8.6.2006.
- 9. Jurvakainen, P-L. 2005.** Ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöprosessit. Pro Forma Didactica. Ammatillinen opettajakorkeakoulu, Oulun seudun ammattikorkeakoulu.
- 10. Frilander-Paavilainen, E-L. 2005.** Opinnäytetyö asiantuntijuuden kehittäjänä ammattikorkeakoulussa. Helsingin yliopiston kasvatustieteen laitoksen julkaisuja 199. Yliopistopaino, Helsinki.
- 11. Hakala, J. 2004.** Opinnäyteopas ammattikorkeakouluille. Gaudeamus Kirja, Tampere.
- 12. Rissanen, R. 2003.** Työelämälähtöinen opinnäytetyö oppimisen kontekstina: Fenomenografisia näkökulmia tradenomien opinnäytetöihin. Acta Universitatis Tamperensis 970, Tampereen yliopisto.
- 13. Below, S. & Lakovaara, H-L. 2005.** Työelämän näkemyksiä ammattikorkeakoulujen opinnäytetöistä. Pro Forma Didactica. Ammatillinen opettajakorkeakoulu, Oulun seudun ammattikorkeakoulu.
- 14. Viitala, T. 2005.** Työelämä ja opinnäyteprosessi ammattikorkeakoulun opinnäytteen edellytyksinä. Keiver 3. <<http://www.piramk.fi/kever/kever.nsf>> Luettu 8.6.2006.
- 15. Moitus, S., Huttu, K., Isohanni, I. Lerkkänen, J., Mielityinen, I., Talvi, U., Uusi-Rauva, E. & Vuorinen, R. 2001.** Opintojen ohjauksen arviointi. Korkeakoulujen arvointineuvoston julkaisuja 13. Edita Oy, Helsinki.

- 16. Vuorinen, R., Karjalainen, H., Myllys, H., Talvi, U., Uusi-Rauva, E. & Holm, K. 2005.** Opintojen ohjaus korkeakouluissa -seuranta 2005. Korkeakoulujen arviointineuvosto, verkkojulkaisu 5, Helsinki.
- 17. Ylönen, A. 2005.** Yhteinen suunnittelu edistää opinnäytetyön tekemistä. Neljän fysioterapeutin näkemyksiä opinnäytetyön tekemisestä. Pro Forma Didactica. Ammatillinen opettajakorkeakoulu, Oulun seudun ammattikorkeakoulu.
- 18. Laitinen, J. 2005.** Ammattikorkeakoulun opinnäytetyöohjeet oppimiskäsitysten ja oppimisen näkökulmasta. Pro Forma Didactica. Ammatillinen opettajakorkeakoulu, Oulun seudun ammattikorkeakoulu.
- 19. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2002.** Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsitteleminen. <<http://pro.tsv.fi/tenk/htkfi.pdf>> Luettu 8.6.2006.
- 20. Löppönen, S. 2003.** Tutkimusetiikan tila Suomessa. Korkeakoulutieto 2: 38–42.
- 21. Leinonen, R. 2001.** Opiskelijoiden mielipiteitä ammattikorkeakoulun terveysalan opinnäytetyöstä ja sen ohjauksesta. Licensiaatintyö. Tampereen yliopisto.
- 22. Toljamo, M. & Rissanen, L. 2005.** Ammattikorkeakouluopiskelijoiden opinnäytetyöt: analyysi vuosina 2000 ja 2004 Thesis - kilpailuun lähetetyistä sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan opinnäytetöistä. Kever 3. <<http://www.piramk.fi/kever/kever.nsf>> Luettu 8.6.2006.
- 23. Kilpiäinen, S. 2003.** Odotetaan käytäntöä ja saadaan teoriaa: tutkimus Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun terveysalan opiskelijoiden käsityksistä ja kokemuksista opetuksesta ja ohjauksesta vuosina 1995–1997 ja 2000–2001. Acta Universitatis Lappeensis 59, Lapin yliopisto.
- 24. Söderqvist, M. & Salo, K. 2005.** Ammattikorkeakoulun opinnäytetyöraportin uusi malli. Kever 3. <<http://www.piramk.fi/kever/kever.nsf>> Luettu 8.6.2006.
- 25. Vuorijärvi, A. 2005.** Opinnäytetyö tekstinä työelämään. Kirjassa: Vanhanen-Nuutinen, L. & Lambert. P. (toim.) Hankkeesta julkaisuksi. Kirjoittaminen ammattikorkeakoulun ja työelämän kehittämishankkeissa. Edita Prima Oy, Helsinki. S. 81–94.
- 26. Vuorijärvi, A. 2006.** Tekstiä työelämälle: ammattikorkeakoulun opinnäytetyön jäsenitys ja tehtävät. Licensiaatintutkimus. Humanistinen tiedekunta, Helsingin yliopisto.

Liitteet

- Liite 1.** Teemaryhmien asiantuntijat
- Liite 2.** Opinnäytetyön yhteistyösopimus, ehdotus
- Liite 3.** Opinnäytetyön prosessipolku, Oulun seudun ammattikorkeakoulu, luonnonvara-alan yksikkö
- Liite 4.** Tietoperustan ilmeneminen opinnäytetyötekstissä
- Liite 5.** Opinnäytetyön viimeisen luvun sisältö ja jäsenitys, ehdotus
- Liitteet 6–8.** Opinnäytetyön arviointikriteerit – hyviä käytänteitä teemaryhmän arvioimana Haaga Instituutin ammattikorkeakoulu, projekti- tai produktiivinen opinnäytetyö (liite 6) Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia, sosiaali- ja terveysala (liite 7) Hämeen ammattikorkeakoulu, hyvän opinnäytetyön kriteerit, kaikki koulutusalat (liite 8)
- Liite 9.** Opinnäytetyöpassi, Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia
- Liite 10.** Opinnäytetyön lausuntolomake, Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia
- Liite 11.** Opinnäytetyön palautekysymykset, hankkeen ehdotus OPED Exo -projektin palautejärjestelmään
- Liite 12.** Tiivistelmätietokanta, ehdotus
- Liite 13.** Tiivistelmän kirjoitusohjeet, Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia
- Liite 14.** Tiivistelmäpohja, Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia
- Liite 15.** Tiivistelmäpohja, Tampereen ammattikorkeakoulu
- Liite 16.** Opinnäytetyösanasto

ANTTINEN ANNE, opintoasioiden johtaja, Oulun seudun ammattikorkeakoulu
BOEDEKER MIKA, yliopettaja, Tampereen ammattikorkeakoulu
ENGLUND ERIK, yliopettaja, Svenska yrkeshögskolan
FRILANDER-PAAVILAINEN EEVA-LIISA, koulutusohjelmajohtaja, yliopettaja, Kymenlaakson ammattikorkeakoulu
HAKULINEN RIITTA, laatuapäällikkö, Hämeen ammattikorkeakoulu
HANHELA PENTTI, yliopettaja, Oulun seudun ammattikorkeakoulu
HEIKKA TUULI, lehtori, Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia
HYTTINEN HANNA, tutkimusjohtaja, Satakunnan ammattikorkeakoulu
ISACSSON ANNICA, opettaja, EVTEK ammattikorkeakoulu
JAATINEN PÄIVI, kehitysjohtaja, Satakunnan ammattikorkeakoulu
JOLKKONEN ARI, yliopettaja, Turun ammattikorkeakoulu
KANANEN MIKA, koulutuspoliittinen vastaava, OSAKO
KANKAANPÄÄ VIRPI, opettaja, Turun ammattikorkeakoulu
KANKKUNEN ANTTI, opettaja, EVTEK ammattikorkeakoulu
KINNUNEN KAISU, lehtori, Oulun seudun ammattikorkeakoulu
KOISTINEN PAULA, yliopettaja, Diakonia ammattikorkeakoulu
KOIVISTO RIIKKA, koulutuspoliittinen sihteeri, SAMOK ry
KOPONEN ERKKI, lehtori, Seinäjoen ammattikorkeakoulu
KYMÄLÄINEN MARITTA, yliopettaja, Hämeen ammattikorkeakoulu
LAMPI MARKKU, lehtori, Tampereen ammattikorkeakoulu
LEINONEN RAUNI, yliopettaja, Kajaanin ammattikorkeakoulu
LUKKA SANNA, suunnittelija, Lahden ammattikorkeakoulu
MANNILA ERIKKA, tiedotusvastaava, OSAKO
MAUNULA MAIJA, yliopettaja, Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu
MOORE ERJA, yliopettaja, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu
NUOTIO PIRJO, ohjelmajohtaja, Haaga ammattikorkeakoulu
NÄRHI KAARINA, koulutussuunnittelija, Oulun seudun ammattikorkeakoulu
PELTOLA ASKO, tutkimusjohtaja, Seinäjoen ammattikorkeakoulu
PYYKKÖNEN RITVA, yliopettaja, Jyväskylän ammattikorkeakoulu
PÖYHÖNEN MARKKU, yliopettaja, Jyväskylän ammattikorkeakoulu
RANTAMAA PAULA, tutkijayliopettaja, Hämeen ammattikorkeakoulu
RISSANEN LEA, yliopettaja, Oulun seudun ammattikorkeakoulu
RISSANEN RIITTA, tutkimuspäällikkö, Savonia ammattikorkeakoulu
ROSENSTRÖM ANJA, lehtori, Haaga ammattikorkeakoulu
RUOTSALAINEN TARU, yliopettaja, Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia
SAARANEN PIRJO, yliopettaja, Haaga ammattikorkeakoulu
SILLANPÄÄ PERTTI, yliopettaja, Oulun seudun ammattikorkeakoulu
SNELLMAN MIA, lehtori, Haaga ammattikorkeakoulu
STENFORS PAULA, yliopettaja, Pirkanmaan ammattikorkeakoulu
SUONPÄÄ-OUKKA MAIJA, lehtori, Haaga ammattikorkeakoulu
TIKKANEN PÄIVI, tutkijayliopettaja, Mikkelin ammattikorkeakoulu
TOLJAMO MAISA, projektipäällikkö, Oulun seudun ammattikorkeakoulu
VALOKORPI PIRJO, yliopettaja, Hämeen ammattikorkeakoulu
VIINAMÄKI LEENA, yliopettaja, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu
VIITALA TUULIKKI, yliopettaja, Oulun seudun ammattikorkeakoulu
VUORIJÄRVI AINO, yliopettaja, Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia
VUORIO TUOMAS, yliopettaja, Lahden ammattikorkeakoulu
VÄISÄNEN MERVI, lehtori, Kajaanin ammattikorkeakoulu

OPISKELIJAN TIEDOT

Nimi _____

Osoite _____

Puhelin koti _____ työ _____

Sähköposti _____

Koulutusohjelma _____

Ryhmä _____

OPINNÄYTETYÖN TAVOITE JA TULOKSET

Tarkempi selvitys opinnäytetyösuunnitelmassa

Aihe/työnimi _____

Kehittämisen- tai tutkimustavoite ja tulos _____

Keskeiset menetelmät _____

Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää ja osoittaa opiskelijan valmiuksia soveltaa tietojaan ja taitojaan ammattiopintoihin liittyvässä käytännön asiantuntijatehtävässä. (Ammattikorkeakouluasetus, 2003/352). Opinnäytetyön laajuus on 15 opintopistettä.

TOIMEKSIANTAJA

Toimeksiantajaorganisaatio _____

Työn ohjaaja/yhteyshenkilö _____

Osoite _____

Puhelin _____ Sähköposti _____

TYÖN TOTEUTUS JA OHJAUS

Tarkempi selvitys opinnäytetyösuunnitelmassa

Aikataulu _____ Opinnäytetyö valmis ___ / ___ 200___

Kustannusarvio/rahoitus (kustannusten maksaja) _____

Ohjaava opettaja _____

Puhelin _____ Sähköposti _____

Toimeksiantaja maksaa ammattikorkeakoululle tai opiskelijalle työn tekemisestä _____

Työelämän edustaja/edustajat ohjaavat aktiivisesti työn tekemistä _____

Työyhteisö hyödyntää tuloksia toiminnassaan ja tästä on sovittu kirjallisesti _____

OPINNÄYTETYÖN SOPIMUSEHDOT

Opinnäytetyön ohjaus ja vastuu

Vastuu opinnäytetyön tekemisestä ja tuloksista on opiskelijalla. Xxx ammattikorkeakoulun vastuu rajoittuu opinnäytetyön tavanomaiseen ohjaukseen.

Toimeksiantaja sitoutuu antamaan opiskelijan käyttöön kaikki opinnäytetyön tekemisessä tarvittavat tiedot ja aineistot sekä ohjaamaan opinnäytetyötä toimeksiantajaorganisaation näkökulmasta.

Oikeudet tuloksiin ja muuhun opinnäytetyöhön liittyvään aineistoon, laitteisiin ja sovelluksiin

Tekijänoikeus ja omistusoikeus opinnäytetyön tuloksiin kuuluvat opinnäytetyön tekijälle.

Toimeksiantaja saa käyttöoikeuden opinnäytetyön tuloksiin ja niiden kaupalliseen hyödyntämiseen ainoastaan sopimalla niistä erikseen opinnäytetyöntekijän kanssa.

Opinnäytetyön tekijä on velvollinen raportoimaan opinnäytetyön tulokset toimeksiantajalle.

Tulosten julkistaminen ja luottamuksellisuus

Opinnäytetyö on kokonaisuudessaan julkinen. Mikäli opinnäytetyö sisältää liikesalaisuuksia

tai muita julkisuuslaissa salassa pidettäväksi määrättyjä tietoja, on opinnäytetyön raportti laadittava niin, että tietojen luottamuksellisuus säilyy. Tarvittaessa salassa pidettävät tiedot on jätettävä työn tausta-aineistoon. Opinnäytetyön osia voidaan julkaista myös Internetissä sopimalla niistä erikseen.

Opinnäytetyön osapuolet (opiskelija, toimeksiantaja ja opinnäytetyön ohjaaja) sitoutuvat pitämään salassa kaikki opinnäytetyön tekemisessä ja sitä edeltävissä tai sen jälkeisissä neuvotteluissa esiin tulevat luottamukselliset tiedot ja asiakirjat sekä pidättäytymään käyttämästä hyväkseen toisen osapuolen ilmaisemia luottamuksellisia tietoja ilman erillistä lupaa.

Opinnäytetyön kustannukset ja niiden korvaaminen

Opinnäytetyöstä mahdollisesti aiheutuvien kustannusten (ml. aineistojen hankinta, raaka-aineet, matkat, työkorvaus jne.) korvaamisesta sopivat toimeksiantaja ja opiskelija keskenään. Pääsääntöisesti XXX-ammattikorkeakoulu ei vastaa yksittäisen opinnäytetyön kustannusten korvaamisesta.

OLEMME YHTEISESTI SOPINEET OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUKSESTA JA OHJAUKSESTA YLLÄ ESITETTYLLÄ TAVALLA

___ / ___ 200 ___ _____
opiskelija

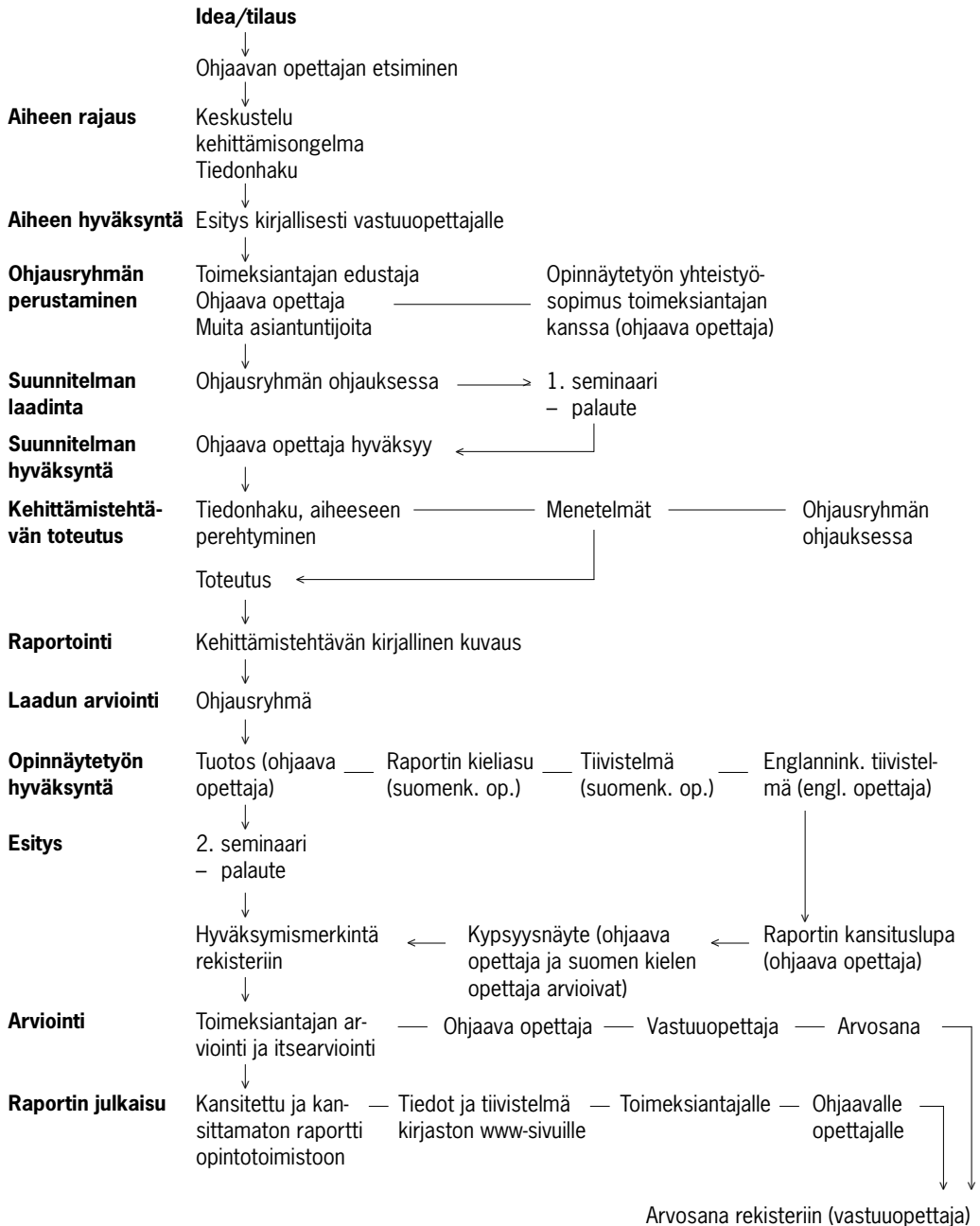
___ / ___ 200 ___ _____
toimeksiantaja

___ / ___ 200 ___ _____
ohjaaja

LIITE: OPINNÄYTETYÖSUUNNITELMA

OPINNÄYTETYÖPROSESSI

Oulun seudun ammattikorkeakoulu, luonnonvara-alan yksikkö

Yliopettaja Mika Boedeker, Tampereen ammattikorkeakoulu
Opinnäytetöiden kehittäminen -seminaari Haikko 2.–3.2.2006

MIKÄ ON RELEVANTTI TIETOPERUSTA (VIITEKEHYS)?

- Sitä jo olemassa olevaa tietoa, johon opinnäytetyön suunnittelu ja toteuttaminen nojautuu, on totuttu sanomaan viitekehukseksi.
- Viitekehys käsittää ne perusolettamukset – ja vain ne – jotka ovat tarpeen valitun tehtävän/ongelman asetteluun, rajoittamiseen ja ratkaisemiseen. Viitekehys on myös käsitejärjestelmä, jossa käsitteet sinänsä sekä käsitteiden väliset riippuvuudet tai ainakin käsitteiden väliset suhteet tulevat määritellyiksi. Viitekehys on näin ollen systemaattiseen ajatteluun perustuva tavoitteellinen kokonaisuus. Viitekehystä laatiessaan tekijä joutuu usein monenlaisten valintojen eteen; samasta aiheesta kun saattaa olla paljonkin ja myös toisistaan jollakin tapaa poikkeavaa tietoa olemassa. Tällöin tekijältä vaaditaan kriittisyyttä lukemaansa kohtaan, kykyä tehdä valintoja ja yhdistelyjä omaa työtään ajatellen sekä perusteluja tekemisilleen.
- Viitekehystä ei yleensä voi johtaa pelkästään kokemuksesta tai käytännöstä vaikka se osoittaa kyllä, mihin todellisuuden (empirian) kohtiin tekijä huomionsa suuntaa. Viitekehys toimii siten siltana jo olemassa olevan tiedon ja kulloinkin ratkaistavana olevan tehtävän välillä. Sen tehtävänä on myös aiheeseen liittyvän relevantin kielen ja termistön omaksuminen ja luominen.

Prof. Kalevi Pihaa (TuKKK) mukaellen

RELEVANTIN TIETOPERUSTAN LÄHTÖKOHTIA

- Tietoperusta tarvitaan
 - jotakin pitää soveltaa; työmenetelmien lisäksi
 - jotakin enemmän kuin ”mutu” – luovuutta kuitenkin kadottaen
- Tietoperusta on työkalu
 - ei itseisarvo tai irrallinen pakkopulla (”koska ohjaaja vaatii...”)
 - relevantti, raportoitava tietoperusta on täsmätyökalu
- Tietoperustaa eivät ole vain ”tieteelliset julkaisut”
 - myös ammattikäytännöt, alan kuvaukset jne.
 - muistettava terve kriittisyys
- Ongelmia mm.
 - osumatarkkuus, tasapaino
 - rakenne

RELEVANTIN TIETOPERUSTAN RAKENTEELLISIA ILMENEMISTAPOJA

1. ”Passiivinen Perinteinen”

- Erillinen viitekehys
- (Yleensä) ennen menetelmiä ja tuloksia
- Referointia & sitaatteja (”ilman omaa ajattelua”?)
 - Oma pohdinta viitekehyksessä kielletty
 - Copy – paste
- Yleisellä tasolla > Yhteys käytäntöön?
- Tasapaino-ongelmat?
- Käsitteelliset ongelmat?
- Rakenteellisesti selkein ja helpoin?

2. "Oivalluttava Perinteinen"

- Erillinen viitekehys
- (Yleensä) ennen menetelmiä ja tuloksia
- Referointia & sitaatteja + omaa ajattelua
 - Oma pohdinta viitekehyksessä sallittu, jopa vaadittu (huom: ei tulosten esittelyä vielä tässä vaiheessa)
 - Johtoidea + idean käsittely oman empiirisen ilmiön kontekstissa
"Palvelun laatu muodostuu... Kyläkaupan palvelun laadun tekijät... Erityisesti Killinkosken kyläkaupan kohdalla tämä (voisi) tarkoittaa, että..."
- Yhteys käytäntöön "puoliautomaattisesti"
- Tasapaino-ongelmat pienempiä?
- Käsitteelliset ongelmat pienempiä?
 - Oivaltaminen oman empirisen ilmiön/käytännön kautta
"Yrityskuva onkin sama kuin imago onkin sama kuin mielikuva... ainakin jossain määrin "
- Soveltuminen eri aloilla?

3. "Oivalluttava Vetoketju"

- Ei erillistä viitekehystä
- Johdanto > Menetelmät > Tietoperusta, empiria/käytäntö ja tulokset/ratkaisut vuoropuhelussa
- Yhteys käytäntöön "automaattisesti"
- Tasapaino-ongelmat pienempiä?
- Käsitteelliset ongelmat pienempiä?
 - Oivaltaminen oman empirisen ilmiön/käytännön kautta
- Soveltuminen eri aloilla?
- Soveltuminen "työelämäraportiksi", kun tulokset ja tietoperusta esitetään yhdessä?
 - > Erillinen tulosten tiivistelmä/yhteenveto?

4. "Työelämäraportti" (käytännöllinen, "turhat pois")

- Ei lainkaan kirjoitettua (=raportoitua) tietoperustaa
- Johdanto > Menetelmät > Käytännön tulokset/ratkaisut
- Yhteys tietoperustaan näkyy (jos näkyy ja osaa katsoa) tuloksissa/ratkaisuissa
- Ei tasapaino-ongelmia (tietoperustan ja käytännön välillä)
- Käsitteelliset ongelmat?
 - Ei välttämättä, mikäli tietoperusta on hallussa
- Luotettavuusongelmat?
 - Ei välttämättä, mikäli tietoperusta on hallussa
- Arviointiongelmat?
 - Ellei arvioija ole alan asiantuntija, miten hän voi arvioida "teoreettista" (ja ammatillista) osaamista/kykyä soveltaa ainoastaan tuloksista?
- Tietoperusta (viitekehys) liitteeksi?

Opinnäytetyön yhtenä tarkoituksena on osoittaa tekijänsä ammatillista kasvua. Erityisesti pohdintaosassa sen voi osoittaa loogisella ja argumentoivalla työn arvioinnilla.

1. Toista aluksi määritelty tavoite, valittu menetelmä ja saadut päätulokset.
2. Arvioi työtäsi ja menetelmiäsi.

Käytä työ- ja toteuttamistapakohtaisia kriteereitä: esim. projektin onnistumiskriteerit (mm. tulos, aika, kustannus, sidosryhmätyytyväisyys, oppiminen, työtyytyväisyys) tai tutkimuksen luotettavuus (validiteetti ja reliabiliteetti).

3. Anna toimeksiantajalle perusteltuja käytännön toimintaohjeita.
4. Esitä perusteltuja jatkokehittämissideoita ja tuo esiin työssä oppimasi seuraavien tekijöiden avuksi.

PROJEKTI- TAI PRODUKTITYYPINEN OPINNÄYTETYÖ
Haaga Instituutin ammattikorkeakoulu

Arvioinnin kohde	Tyydyttävä 1	Tyydyttävä 2	Hyvä 3	Hyvä 4	Kiitettävä 5
1. Tavoitteen asettelu <ul style="list-style-type: none"> Työelämälähtöisyys Aihealueen merkittävyys Tavoitteet ja tehtävien asettelu Aihealueen rajaus 	Tavoite on havaittavissa, mutta se on jäsentymätön. Työ on huonosti rajattu. Projektin tarpeellisuus on perusteltu huonosti.	Tavoitteen asettelussa ei ole hyödynnetty olemassa olevaa tietoa. Projektin tavoite on realistinen. Viitekehys on suppea.	Aihe on työelämälähtöinen. Tavoitteet ovat selkeät ja realistiset. Raportin rakenne on esitelty ja tehdyt ratkaisut on perusteltu, mikäli rakenne poikkeaa tavanomaisesta rakenteesta.	Työ on ammatillisesti kiinnostava. Tavoitteet on asetettu huolellisesti kaattavan tarveanalyysin pohjalta. Viitekehys on projektin tuotoksen kannalta tarkoituksen mukainen ja perusteltu.	Työ kehittää opinnäytetyöntekijän ammatillista osaamista ja tuottaa lisäarvoa työn tilaajalle. Työssä on innovatiivisuutta. Aihetta tarkastellaan uudesta näkökulmasta.
2. Viitekehys <ul style="list-style-type: none"> Tarkoituksenmukaisuus Loogisuus Kriittisyys Lähdemateriaalin hyödyntäminen 	Viitekehys projektin tuotoksen kannalta ei ole oivallettu. Tietolähteitä on käytetty niukasti, yksipuolisesti ja epä johdonmukaisesti. Viitekehys on liian laaja ja oppikirjainen.	Tietolähteitä käytetään perusteellamattomasti ja kapea-alaisesti. Tietolähteinä käytetään lähinnä oppikirjoja ja useita toisen käden lähteitä. Lähteiden merkitystä ei ole oivallettu.	Viitekehys on rakennettu projektin tuotoksen kannalta tarkoituksen mukaisesti. Tietolähteitä on käytetty ilman kriittisyyttä ja perustelua, mutta niitä on käytetty monipuolisesti.	Lähteinä on käytetty myös vieraskielistä lähdemateriaalia. Lähteet käyvät vuoropuhelua keskenään. Keskeiset käsitteet on määritelty kattavasti.	Viitekehys muodostaa loogisen ja kattavan kokonaisuuden projektin tuotoksen kanssa. Viitekehysessä on käytetty riittävästi uusia, luotettavia ja alkuperäisiä lähteitä. Lähteiden kanssa on käyty vuoropuhelua.
3. Projektin suunnittelu <ul style="list-style-type: none"> Miten projekti aiotaan toteuttaa Selvitys mahdollisten sidosryhmien rooleista Perustelut työn toteuttamistavalle Muutostyypisissä töissä vaikuttavuuden arviointi Projektin oikea mitoitus Omien ratkaisujen vaikutusten arviointi myös eettisestä näkökulmasta 	Projektin tuotos ei vastaa asetettuja tavoitteita. Tuotos on epätäydellinen. Toteutuksen tai tuotoksen dokumentointi on puutteellista.	Suunnitelma ei ole kaikilta osiltaan looginen. Suunnitelma on puutteellinen.	Keskeiset käsitteet on määritelty ja looginen. Suunnitelma on selkeä ja johdonmukainen. Suunnitelma on toteuttamiskelpoinen, mutta valinnat on perusteltu puutteellisesti. Projektin vastuut ja sidosryhmät on määritelty.	Suunnitelma on perusteltu ja realistinen. Suunnitelma sisältää projektin tavoitteiden kannalta kriittisten tekijöiden huomioimista. Valintojen perustelut ja niiden seuraukset on kuvattu.	Suunnitelmassa on hyödynnetty viitekehystä taitavasti. Suunnitelma on joustava, tasapainoinen ja objektiivinen.
4. Projektin toteutus/ tuotos <ul style="list-style-type: none"> Tuotoksen esittely Tavoitteiden saavuttaminen Tuotoksen arviointi Kehittämisen ja jatkohanke-esitykset 	Projektin tuotos ei vastaa asetettuja tavoitteita. Tuotos on epätäydellinen. Toteutuksen tai tuotoksen dokumentointi on puutteellista.	Projektin tuotos vastaa vain osittain asetettuja tavoitteita. Tuotoksen toteutus sisältää virheitä. Toteutuksen tai tuotoksen dokumentointi on pääosin huolellista.	Projektin tuotos on toteutettu standardiratkaisuja ja pääosin ammattialueeseen liittyviä yleisiä laatuksia noudattaen. Aihealueeseen liittyvää tietoa ja tutkimusta on hyödynnetty projektin tuotoksessa. Kohderyhmä on huomioitu toteutuksessa.	Tuotos on perusteltu kokonaisuus. Työn tuotos ja pohdinta liittyvät hyvin viitekehyseseen. Tuotoksessa on huomioitu hyvin asiakkaan tarpeet ja arvostukset. Tuotoksen toteutus on talollinen. Tuotoksen arviointi on toteutettu systemaattisesti.	Projektin tuotos on perusteltu ja eri sidosryhmien näkökulmat on harkittu ja huolellisesti yhdistetty tuotoksen toteutuksessa. Tuotos on omaperäinen ja siinä on vaikuttavuuspotentiaalia. Asiaankuuluvat kulttuuri- ja kauneusarvot on taitavasti huomioitu tuotoksessa.
5. Kirjallinen esitys <ul style="list-style-type: none"> Raportin looginen rakenne ja päälukujen määrä Toiminnallisen opinnäytetyön raportti on vähintään 20 s. Päälukujen ja alalukujen suhde Tekninen ohjeen mukainen viimeistely Kieliasu ja oikeakielisyys 	Teksti on ymmärrettävää mutta kankeaa. Teksti ei ole kaikin osin asiategnostomaista. Epäjohdonmukainen sisällöllinen rakenne. Työ ei esityksellään tai pituudeltaan vastaa ohjeistusta. Kuviot ja taulukot ovat heikkolaatuisia tai moniselitteisiä tai tarpeelliset kuviot ja taulukot puuttavat. Lähteiden ja viitteiden merkintä on puutteellista.	Raportin rakenteessa on puutteita. Tekstissä on virheitä, mutta se täyttää asiategnostille tyylilinjassa asetetut vaatimukset. Kuviot ja taulukot on esitetty virheettömästi, mutta ne eivät tuo työhön merkittävää lisäarvoa tai työtä ei ole havainnollistettu lainkaan. Muutoseikotissa on oikeakielisyysdesä on puutteita.	Raportin rakenne on johdonmukainen. Teksti on sujuvaa ja lähes virheetöntä asiategnostia. Kuviot ja taulukot tuovat työhön lisäarvoa. Lähteet ja viitteet on merkitty asianmukaisesti. Muutoseikat ovat pääsääntöisesti ohjeistuksen mukaiset.	Raportin rakenne on johdonmukainen ja selkeä. Teksti on sujuvaa ja virheetöntä asiategnostia. Kuviot ja taulukot on tasokkaasti toteutettu ja ne antavat työlle selkeää lisäarvoa. Muutoseikat ovat ohjeistuksen mukaiset.	Raportin rakenne on moitteeton, selkeä ja jätävästi etenevä. Teksti on sujuvaa ja virheetöntä asiategnostia. Kuviot ja taulukot on taidokkaasti toteutettu ja ne tuovat työlle merkittävää lisäarvoa. Muutoseikat ovat täysin ohjeistuksen mukaiset.
6. Prosessin hallinta <ul style="list-style-type: none"> Työskentelyn itsenäisyys Ajankäytön hallinta Ohjeistuksen ja ohjauksen hallinta Opinnäyte-esitys 	Opinnäytetyöprosessi on ollut epäitsenäinen. Ohjausta ei ole osattu hyödyntää tai annettua ohjausta ei ole kuunneltu. Prosessin hallintaan liittyvät ongelmat ovat aiheuttaneet aikataulun venymisen.	Annettua ohjausta on osin hyödynnetty. Prosessi on viety läpi melko itsenäisesti ohjauksen tuella.	Ohjeistusta ja ohjausta on hyödynnetty omaloitteisesti. Opinnäytetyö on toteutettu standardimaisesti. Prosessi on hallittu aikataulullisesti.	Ohjeistusta ja ohjausta on hyödynnetty sujuvasti, itsenäisesti ja laaja-alaisesti. Eri tahojen asiantuntijoi- ta on hyödynnetty. Projekti on hallittu kokonaisuus alusta loppuun.	Tekijä on osoittanut prosessin hallinnan vahvaa osaamista. Asiantuntijoita on osattu hyödyntää monipuolisesti ja taitavasti. Opiskelija arvioi omaa oppimistaan.

Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia
Sosiaali- ja terveysala

	Kiitettävä	Hyvä	Tyydyttävä	Hylätty
Yhteys työelämään	<p>Työn tuloksilla on käytännöllistä arvoa ja työ tuo uuden näkökulman aiheeseen.</p> <p>Ammatillinen vuoropuhelu työelämän edustajien kanssa on ollut joustavaa, innovatiivista ja ammatillisesti rakentavaa sekä vastavuoroista oppimista tuottavaa.</p>	<p>Työn hyödyt ovat työelämän kannalta selkeästi esitetyt ja perustellut.</p> <p>Työstä käy ilmi kiinteä ja hyvin toimiva ammatillinen vuoropuhelu työelämän edustajien kanssa.</p>	<p>Työn aihe ei ole työelämälähtöinen tai kovin merkittävä alan kehittämisen kannalta.</p> <p>Ammatillinen vuoropuhelu työelämän edustajien kanssa on ollut vähäistä.</p>	<p>Työn työelämälähtöiset perustelut puuttuvat</p> <p>Ammatillinen vuoropuhelu työelämän kanssa on ei ole toteutunut sovitusti.</p>
Tuotos	<p>Työn tarkoitus ja tavoitteet on teoreettisesti ja työelämälähtöisesti erinomaisesti perusteltu ja ne välittyvät lukijalle työn kaikissa vaiheissa.</p> <p>Teoreettisen perustan valinta ja menetelmälliset ratkaisut ilmentävät tekijän omaa, kriittistä ja luovaa ajattelua.</p> <p>Aiheen käsittely osoittaa innovatiivisuutta ja johdonmukaista työtapaa.</p> <p>Saavutetut tulokset herättävät kiinnostusta ja ovat sovellettavissa laajemminkin työelämään.</p> <p>Työ on eheä kokonaisuus ja tuo uuden näkökulman aiheeseen.</p>	<p>Työlle on asetettu kehittämiseen tähtäviä tavoitteita ja päämääriä niitä johdonmukaisesti perustelematta.</p> <p>Teoreettista perustaa koskevat ratkaisut ja menetelmät ovat perusteltuja ja tarkoituksenmukaisia.</p> <p>Työ ilmentää tekijän perehtyneisyyttä aihealueeseen ja kykyä soveltaa tutkimuksellista otetta.</p> <p>Saavutetut tulokset ovat sovellettavissa työelämään.</p>	<p>Työlle on asetettu kehittämiseen tähtäviä tavoitteita, mutta ne jäävät irrallisiksi ja perustelematta.</p> <p>Teoreettista perustaa koskevat ratkaisut ja työmenetelmät on selvitetty puutteellisesti tai menetelmiä on käytetty epäjohtonmukaisesti.</p> <p>Aiheen käsittely on suppea, lähteitä on käytetty niukasti tai epäjohtonmukaisesti.</p> <p>Omaa koontia tai yhteenvetoa työn kannalta keskeisistä asioista on työssä vähän.</p> <p>Tulosten liittäminen työelämään ei tuota uusia kehittämissihtotuksia käytäntöön. Työelämä/työn tilaaja pystyy hyödyntämään työtä osittain.</p>	<p>Työn tarkoitus ja tavoitteet määritellään epäselvästi.</p> <p>Työn teoreettinen perusta on hatara ja käytettyjä menetelmällisiä ratkaisuja ei ole esitetty.</p> <p>Aiheen käsittely on epäjohtonmukaista, työ on pirstaleinen, eikä sisällä toteutuksen kriittistä ja systemaattista tarkastelua.</p> <p>Kehittämis- ja toimenpide-ehdotukset puuttuvat. Työn tilaaja ei pysty hyödyntämään tuloksia</p>
Prosessi	<p>Opiskelija on edennyt suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti koko prosessin ajan.</p> <p>Työelämän ja ohjaajan asiantuntijuutta on hyödynnetty prosessiin kuluessa ja opiskelija on toiminut vastuullisesti prosessin eri vaiheissa.</p> <p>Opiskelija on tarkastellut kriittisesti omaa opinnäytetyöprosessia ja esittänyt kehittämissihtotuksia.</p> <p>Prosessissa näkyy opiskelijan asiantuntijuus ja sen jakaminen. Dialogi vertaisten kanssa on tavoitteellista.</p>	<p>Työ on edennyt tasaisesti prosessin ajan.</p> <p>Opiskelija on etsinyt ohjausta ja kyennyt hyödyntämään sitä. Yhteistyö eri osapuolten kanssa on ollut sujuvaa.</p> <p>Opiskelija on tarkastellut omaa opinnäytetyöprosessia kriittisesti tuomatta kuitenkaan vaihtoehtoisia toimintatapoja esille.</p> <p>Prosessi on tukenut asiantuntijuuden kasvua.</p>	<p>Työ ei etene tavoitteiden/suunnitelman mukaisesti.</p> <p>Opiskelija on hyödyntänyt ohjausta puutteellisesti, kriittikittävästi ja kaavamaisesti.</p>	<p>Opiskelija on ei ole kyennyt suunnitelmalliseen ja tavoitteelliseen etenemiseen. Ohjausta ole kyetty hyödyntämään eikä eteen tuleviin kysymyksiin ole osattu hakea ratkaisuja.</p>

Hämeen ammattikorkeakoulu

Arviointikäytäntö

Opinnäytetyön arvioinnista vastaa ohjaava opettaja. Opinnäytetyö arvioidaan asteikolla kiitettävä (5), hyvä (4 tai 3) tai tyydyttävä (2 tai 1). Koulutusohjelman käytännön mukaisesti ohjaava opettaja käyttää arvioinnissa asiantuntijoina työn ohjaajana toiminutta toimeksiantajan edustajaa, viestinnän opettajia sekä muita opettajia. Arviointi perustuu kirjallisen raportin lisäksi mahdolliseen tuotteeseen tai tapahtumaan, koko opinnäytetyöprosessiin, opiskelijan seminaariesitykseen, kypsyysnäytteeseen, mahdolliseen tausta-aineistoon, työn toimeksiantajalta saatuun kirjalliseen palautteeseen sekä työn ohjaamisen aikana kertyneeseen tietoon opiskelijan edistymisestä työhön liittyvissä osa-alueissa.

Hyvän opinnäytetyön tunnusmerkkejä

Seuraavassa on kuvattu opinnäytetyön yleisiä arviointikohteita, ja esitetty kriteerejä hyvälle opinnäytetyölle. *Arviointikriteerit asteikolla 0–5 on tarkemmin määritetty koulutusohjelmittain.*

Hyvä aiheen hallinta ja käsittely

- Hyvä opinnäyte on kokonaisuutena hallittu. Opiskelija on käyttänyt ohjausta koko prosessin ajan.
- Opiskelija on noudattanut suunnitelmaa ja työ on valmistunut aikataulun mukaan.
- Opinnäytetyön aihe on selkeästi rajattu.
- Työ vastaa sisällöltään sille asetettuja tavoitteita.

Asetettujen tavoitteiden saavuttaminen

- Työ sisältää loppuun saatetun tutkimuksen, tuotesuunnitteluprosessin kuvauksen, tuotteen, suunnitelman tai tapahtuman.
- Asetetut tavoitteet on saavutettu.
- Opinnäytetyö on valmistunut suunnitellussa aikataulussa.

Käytettyjen menetelmien sopivuus

- Opiskelija on käyttänyt taitavasti tutkimus- ja tiedonhankintamenetelmiä.
- Opiskelija on hankkinut itsenäisesti ja kriittisesti tietoa eri lähteistä.
- Tiedonhankinta on ollut aihetta kattava.

Tulosten ja johtopäätösten esittäminen

- Tulokset on esitetty selkeästi ja johdonmukaisesti.
- Tulokset on perusteltu ja niitä on pohdittu.
- Tulosten luotettavuus on selvitetty.
- Päätelmät on tehty johdonmukaisesti.

Ytimekäs kirjallinen ja suullinen esitystapa

- Rakenne on moitteeton ja johdonmukainen.
- Kieliasu on huoliteltua, täsmällistä ja selkeää.
- Teksti on sujuvaa ja virheetöntä asiatekstiä.
- Ilmaisua on tiivistä.
- Lähteiden käyttö ja merkintä on asianmukaista.
- Opinnäytetyö on lähes sellaisenaan valmis julkaistavaksi

Työn hyödynnettävyys

- Työ tai siitä saatu tieto hyödyttää tilaajaa.
- Ratkaisuilla on yleistä sovellusarvoa.
- Työ sisältää uutta tietoa.
- Työssä esitetään valmiiksi harkittuja vaihtoehtoja erilaisiin olosuhteisiin ja tilanteisiin.

Luovuus ongelmanratkaisussa

- Aiheen käsittely on omaperäistä.
- Tiedonhankinnassa on käytetty eri tietolähteitä taitavasti.
- Opiskelija on kyennyt tekemään luovasti ja itsenäisesti ratkaisuja.

Koko opinnäytetyöprosessin hallinta

- Koko opinnäytetyöprosessi on ollut kokonaisuutena hallittu, huolellinen ja taitava.
- Opiskelija on osoittanut mm. itsenäistä ja kriittistä ajattelu- ja työskentelykykyä, omaaloitteisuutta, sosiaalisia taitoja ja tutkimuksellista työtettä.

Kiitettävälle työlle on edellisten lisäksi ominaista se, että opinnäytetyöstä saatava tieto kehittää ammattialaa ja täyttää kyseisen ammattialan julkaisun vaatimukset.

Opinnäytetyöpassi (mukaeltu tekstiversio)**Liite 9/1**

Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia
Sosiaali- ja terveysala

Nimi _____
Opiskelijanumero _____
Ryhmä _____

OPINNÄYTETYÖPASSI

Opinnäytetyöpassin tarkoituksena on tukea ja seurata opiskelijan oppimista ja opinnäytetyöprosessin etenemistä. Opinnäytetyöpassi otetaan mukaan ohjauksiin, seminaareihin ja työpajoihin.

VAADITTAVAT SUORITUKSET

Aika	Sisältö/aihe	Opettaja
	Osallistuminen orientointiin	
	Hyväksytty alkukuulustelu	
	Hyväksytty ideapaperi	
	Suunnitelmavaiheen työpaja	
	Hyväksytty työsuunnitelma	
	Kypsyysnäytetyöpaja	
	Hyväksytty kypsyysnäyte	
	Opinnäytetyön julkistaminen	
	Hyväksytty opinnäytetyö	

SEMINAARIT

Opetussuunnitelman mukaan opiskelija osallistuu kahdeksaan seminaariin opinnäytetyöprosessin kussakin vaiheissa. Seminaareihin osallistumisesta sovitaan ohjaavan opettajan kanssa.

Ideaseminaarit			
Aika	Työn aihe	Tekijä/t	Opettaja
Suunnitelmaseminaarit*			
Opinnäytetyöseminaarit*			

* Merkitse opponointi

PROSESSIMUISTIO

Aika	Ohjaus, sopimukset, keskeiset keskustelun aiheet ja tarpeelliset työpajat*

*Kirjataan mm. opiskelijan ohjaukseen tuomat kysymykset ja se, mitä sovittiin tehtäväksi ennen seuraavaa ohjauksetä.

Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia
Sosiaali- ja terveysala

LAUSUNTO OPINNÄYTETYÖSTÄ

Tekijä(t):
Koulutusohjelma ja suuntautumisvaihtoehto:
Työn nimi:
Työn ja mahdollisten liitteiden säilytyspaikka:

I TYÖN ARVIOINTI

1. Yhteys työelämään K H T

työelämälähtöisen kehittämistarpeen tunnistaminen
kytkös aikaisempaan tietoon
innovatiivisten ideoiden tuottaminen
ammattillinen vuoropuhelu työelämän kanssa läpi prosessin
työn hyödynnettävyys

2. Tuotos (raportti ja mahdollinen tuote) K H T

työn tarkoitus ja tavoitteet
teoreettiset ja työelämälähtöiset perustelut
työtavat ja menetelmät
työn toteutus
tulokset/tuote
luotettavuus ja eettisyys
kehittämisen- ja toimenpide-ehdotukset
merkittävyys omalla alalla
kokonaisuuden eheys
toteutuksen kriittinen ja systemaattinen tarkastelu
innovatiivisuus
viestivyyys

3. Opiskelijan opinnäytetyöprosessi K H T

suunnitelmallisuus
tavoitteellinen eteneminen
sitoutuneisuus/vastuullisuus
yhteistoiminnallisuus
työn kriittinen tarkastelu
vuorovaikutteinen ja tavoitteellinen viestiminen
asiantuntijuuteen kehittyminen

II MUUTA HUOMIOITAVAA

1. Työelämäedustajan arviointi (tarvittaessa lisäliitteellä) K H T
2. Vertaisarvioinnin ja itsearvioinnin toteuttamistapa
3. Kypsyysnäyte (suomi/ruotsi/englanti/muu kieli _____)
4. Yhteenveto ja muita työkohtaisia perusteluita

Huom. Arvosanaa muodostettaessa arviointiperusteiden painotus vaihtelee työn luonteen mukaan!

III ARVOSANA

9.3.2004

ohjaaja

toinen lukija / opinnäytetyötiimin edustaja

OPINNÄYTETYÖ

1. AMK-opinnot antoivat minulle hyvät valmiudet opinnäytetyön tekemiseen.
2. Opinnot antoivat tietoa erilaisista tutkimus- ja kehittämismenetelmistä sekä niiden käytöstä.
3. Opinnot syvensivät tiedonhankintataitojani.
4. Ammattitaitoa edistävän harjoitteluni oppimiskokemukset auttoivat opinnäytetyöni tekemistä.
5. Opinnäytetyöstä tehtiin kirjallinen yhteistyösopimus (ohjaava opettaja, työelämä ja opiskelija).

6. Sain ohjausta opinnäytetyöni aiheen valintaan tarvittaessa.
7. Sain motivoivaa palautetta ohjaus-/seminaarikeskusteluista.
8. Ohjaus-/seminaarikeskustelut auttoivat opinnäytetyötäni eteenpäin.
9. Sain ohjausta opinnäytetyöhöni työelämästä/toimeksiantajalta.
10. Ammattikorkeakouluni kirjalliset ohjeet auttoivat minua opinnäytetyön tekemisessä.

11. Opinnäytetyön tekemisessä (esim. seminaarit, yhteistyötapaamiset) harjaannuin keskustelemaan oman alani kysymyksistä.
12. Opinnäytetyössä harjaannuin kirjoittamaan oman alani asioista.

13. Opinnäytetyöni arviointiin vaikuttavat tekijät olivat tiedossani opinnäytetyöskentelyn alusta lähtien.
14. Opinnäytetyöni arviointi oli perusteltua.

15. Opinnäytetyön tekeminen kehitti valmiuksiani soveltaa opinnoissa saatuja tietojani ja taitojani käytännön työtehtävissä.
16. Opinnäytetyöni antoi uutta tietoa/taitoa ammattialalleni.

Teemaryhmä ehdottaa perustettavaksi kaikkien ammattikorkeakoulujen yhteisen opinnäytetöiden sähköisen tiivistelmätietokannan. Sen tavoitteena on parantaa opinnäytetöiden tunnettuutta ja lisätä niiden hyödynnettävyyttä työelämässä. Tiivistelmät ovat lisäksi keskeinen kanava kehittää ammattikorkeakoulujen ja työyhteisöjen yhteistä asiantuntijaviestintää.

Tietokantaan sisältyisivät kaikki ammattikorkeakoulun perustutkinnon opinnäytetöiden suomenkieliset tiivistelmät. Niiden keräämisessä yhteistyö amk-kirjastojen kanssa on mielekästä, sillä ne tallentavat jo nykyisellään lähes systemaattisesti tiivistelmätiedot pitkäaikaissäilytykseen. Koska tiivistelmät tulisivat sekä ammattikorkeakoulujen opiskelijoiden ja opettajien, työelämäedustajien, tutkijoiden että ns. suuren yleisön käyttöön, niiden yhteismitallisuuteen, saavutettavuuteen ja viestivyyteen (silmäilätvyys ja luettavuus) tulee kiinnittää nykyistä enemmän erityishuomiota.

Teemaryhmä laatii ehdotuksen, joka sisältää suosituksen

- tiivistelmälehdeksi kirjattavista kuvailutiedoista (huom. liitteiden merkintä ja nimeäminen)
- tiivistelmätietokannan rakenteesta ja sisällöstä (ks. esimerkkiliite ja tekstipohjaliite)
- käytettävistä asiasanoitusperusteista.

Havainnollistuksena esitellään ammattikorkeakouluissa jo käytössä olevia hyviä tiivistelmämal-
leja ja -esimerkkejä. Asiasanoituksen apuna voidaan hyödyntää jo olemassa olevia kirjastojen asiasanoitusohjeita (esim. Helian verkkosivuilla) ja viitataan YSAan ja VESAan. Asiasanoituksessa huomiota kiinnitetään sekä opinnäytetyön sisällön että toteuttamistavan kuvailuun. Tavoitteena on parantaa opinnäytetöiden hakemista ja vertailtavuutta paitsi aiheen ja keskeisten käsitteiden, myös työn toteuttamistapojen ja käytettyjen menetelmien suhteen. Tietokantaidean jatkokehittä-
lyä varten laaditaan tiivistelmälehden tekstipohjaesimerkki.

Tiivistelmätietokannan toimivuuden ja hyvän laadun takaamiseksi teemaryhmä suosittelee tiivistä yhteistyötä seuraavien ammattikorkeakoulujen asiantuntijaryhmien kesken: informaattikot, atk-suunnittelijat, opinnäytetyön sisällön- ja tekstinoajaajat. Yhteisen tietokannan perustamiseen (paikka, tiedotus) ja ylläpitoon (päivitys) tarvitaan OPM:n tukea ja toimia.

Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia

Tiivistelmä ja englanninkielinen abstrakti kirjoitetaan suoraan valmiisiin tekstipohjiin. Tallenna tiivistelmä- ja abstract-pohjat verkosta tulevaa käyttöä varten omiksi tiedostoiksi. Valmiiseen opinnäytetyöhön ne sijoitetaan työn alkuun heti kansilehden jälkeen ennen sisällystä.

Tiivistelmän bibliografisiin tietoihin merkitään tekijä, työn nimi, mahdollinen alanimi, työn laji (opinnäytetyö), valmistumispäivämäärä, sivumäärä (myös liitteiden lukumäärä). Monimuotoisen/toiminnallisen opinnäytetyön teos-/esitys-/produktiotiedot merkitään tarkasti omaan sarakkeeseen (myös sekä esitysformaatti että arkistointiformaatti). Säilytyspaikaksi tulee Aralis-kirjastokeskus.

Avainsanat-kenttään kirjoitetaan työn sisältöä luonnehtivia ja toteuttamistapaa ilmaisevia oleellisia hakusanoja. Apuna voi käyttää esim. verkossa olevaa VESA-verkkosanastoa, ks. <http://vesa.lib.helsinki.fi/index.html>. Tiivistelmän avainsanat auttavat myös informaattikkaa luonnehtimaan ja luetteloimaan työtä internetiin.

- Tiivistelmä antaa kokonaiskuvan työstä eli kaikesta siitä, mitä on tehty arvioinnin kohteeksi.
- Tiivistelmä kirjoitetaan vasta kun työ on valmis.
- Tiivistelmä jakautuu bibliografisiin tietoihin (julkaisutiedot) ja opinnäytetyön sisältöön.
- Selostava osuus on noin 250 sanaa, ja sen on mahdollista yhdelle A4:selle.
- Selostavan osan alussa mainitaan monimuotoisen teoksen tai esityksen tekijä ja esitys sekä määritellään opinnäytetyön tekijän osuus teoksessa ja arvioinnin kohde (esim. ohjaus, kuvaus, äänisuunnittelu).
- Selostava osa on jäsenneltävä selkeästi, tyyli on lyhyttä ja toteavaa. Teksti kirjoitetaan kokonaisina virkkeinä, ei luettelomaisesti.
- Työn tavoite ja ongelmat sekä työelämäyhteydet mainitaan alussa.
- Työn toteutus selvitetään vaihe vaiheelta. Samalla vältetään kuitenkin liiallista yksityiskohtaisuutta (esim. lähteet, numerotiedot, henkilöiden tai yritysten nimet).
- Tulokset ja johtopäätökset esitetään viimeiseksi. Myös työn tulevista jatko- ja käyttömahdollisuuksista on syytä mainita.

Abstrakti laaditaan englanniksi sen jälkeen, kun ohjaava opettaja ja suomen kielen opettaja ovat hyväksyneet suomenkielisen tiivistelmän avainsanoineen.

Stadian viestinnän koulutusohjelman opinnäytetyötiimi 2005

Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia

TIIVISTELMÄSIVU

Koulutusohjelma Xxxxxx		Suuntautumisvaihtoehto Xxxxxx	
Tekijä Etunimi Sukunimi			
Työn nimi Xxxxxx			
Työn ohjaaja/ohjaajat Etunimi Sukunimi			
Työn laji Opinnäytetyö		Aika Xxxxxx	Numeroidut sivut + liitteiden sivut 42 + 8
Tiivistelmä Xxxxxx			
Teos/Esitys/Produktio Xxxxxx			
Säilytyspaikka			
Avainsanat Xxxxxx			

Tampereen ammattikorkeakoulu

Tekijä(t):

Koulutusohjelma(t):

Opinnäytetyön nimi:

Title in English:

Työn valmistumiskuukausi ja -vuosi:

Työn ohjaaja:

Sivumäärä:

TIIVISTELMÄ

KIRJOITA TIIVISTELMÄÄN SEURAAVAT ASIAT:

Miksi: Työn tausta (ja mahdollinen toimeksiantaja)

Mitä: Työn tavoite/tarkoitus

Millä tiedoilla ja taidoilla: Sovellettu teoria/olemassaoleva tieto ja/tai taito

Miten: Työ-/tutkimusmenetelmä(t)/käytetyt aineistot

Mitä saavutettu: Päätulokset

Miten hyödynnettävissä: Johtopäätökset/kehitysehdotukset/jatkotoimenpiteet jne.

TIIVISTELMÄLEHDEN PITUUS ON 1 SIVU

KIRJOITA 3–5 KPL TYÖTÄSI KUVAAVAA AVAINSANAA. KÄYTÄ HYVÄKSESI ESIM. YLEISTÄ ASIASANASTOA (YSA)

<http://vesa.lib.helsinki.fi/ysa/index.html>

Avainsanat:

OPINNÄYTETYÖN NIMITYKSET, TOTEUTTAMISTAVAT JA OSAT

artikkelikooste	opinnäytetyön toteuttamistapa
asiantuntija-artikkeli	toteuttamistapa, miel. kuin tieteellinen artikkeli
hanke	kuv. opinnäytetyön toteuttamistapaa, ks. projekti
hankkeistettu opinnäytetyö	työelämän toimeksiannosta tai ohjauksessa tehty opinnäytetyö
insinööri työ	aik. teknisen alan ammatillisen opinnäytetyön nimitys
kehittämishanke	kuv. opinnäytetyön toteuttamistapaa tai -ympäristöä
kehittämisprojekti	kuv. opinnäytetyön toteuttamistapaa tai -ympäristöä
kehittämistehtävä	kuv. opinnäytetyön toteuttamistapaa
kehittämistyö	kuv. opinnäytetyön toteuttamistapaa
kirjallinen osa, osio, osuus	opinnäytetyön tekstiosan nimityksiä
kirjallinen raportti	opinnäytetyön kirjallinen dokumentaatio
laatukäsikirja	opinnäytetyön toteuttamistapa
monimuototyö	kuv. opinnäytetyön toteuttamistapaa
opas	opinnäytetyön toteuttamistapa
opinnäyte	lyhentymämuoto, ks. opinnäytetyö
opinnäytetyö	AMK:n perustutkinnon opinnäytetyön virallinen nimitys
opinnäytetyöraportti	opinnäytetyön kirjallinen dokumentaatio
opinnäytetyösuunnitelma	miel. kuin tutkimussuunnitelma
oppimispäiväkirja	osa opinnäytetyöprosessia
portfolio	toteuttamistapa
produkti	tuote, etenkin monimuotoisen tai toiminnallisen opinnäytetyön osa
produktio	tuotanto, opinnäytetyön osa etenkin kulttuurialalla, vrt. produkti
projekti	kuv. opinnäytetyön toteuttamistapaa; miel. kuin hanke
päättötyö	vanh. opinnäytetyön nimitys
raportti	yleisnimitys suulliselle ja kirjalliselle dokumentille
suullinen raportointi	opinnäytetyön eri vaiheissa tehtävää suullinen esittäminen
taideteko	kuv. opinnäytetyön toteuttamistapaa; etenkin kulttuurialalla
taiteellinen esitys	kuv. opinnäytetyön toteuttamistapaa
taiteellinen työ	kuv. opinnäytetyön toteuttamistapaa
teoriaosa	opinnäytetyön osa
teos	opinnäytetyön teososa, esim. elokuva tai kirja
tieteellinen artikkeli	lähinnä tiedeyhteisöjen genre, ks. asiantuntija-artikkeli
toiminnallinen opinnäytetyö	kuv. opinnäytetyön toteuttamistapaa, ks. monimuototyö
toteutusosa	vrt. teoriaosa
tuote	monimuototyön osa; produkti
tuotekehitystyö	kuv. opinnäytetyön toteuttamistapaa; etenkin tekn. alalla
tuotetyyppinen opinnäytetyö	kuv. opinnäytetyön toteuttamistapaa, vrt. tutkimustyyppinen
tuotetyö	kuv. opinnäytetyön toteuttamistapaa; tyypittelevä
tuotos	vrt. tuote
tutkielma	aik. ammatillisen opinnäytetyön nimitys, vrt. pro gradu -tutkielma; käytetään myös opinnäytetyön kirjallisesta osasta
tutkimusaineisto	tutkimusmateriaali tai -kohde
tutkimusartikkeli	läh. empiirinen tieteellinen artikkeli
tutkimustyyppinen opinnäytetyö	kuv. opinnäytetyön toteuttamistapaa; vrt. tuotetyyppinen
tutkimustyö	kuv. opinnäytetyön toteuttamistapaa; tyypittelevä
tutkintotyö	harv. opinnäytetyöstä käytetty nimitys

OPINNÄYTETYÖVAIHEITA (OHJAUS- JA ESITYSTILANTEITA)

esittelyseminaari	opinnäytetyövaiheiden esittelytilanne
esitysseminaari	yl. valmiin opinnäytetyön esittelytilanne
hankeinfo	opinnäytetyön aloitusvaiheen esittelytilanne
ideasseminaari	opinnäytetyön aiheen ideointi- ja valintatilanne
insinööriöseminaari	opinnäytetyövaiheiden esittelytilanne etenkin tekn. alalla
julkistamisseminaari	valmiin opinnäytetyön esittelytilanne; miel. kuin loppuseminaari
loppuseminaari	ks. julkistamisseminaari
ohjausseminaari	ryhmäohjaustilanne, mahdollistaa vertaisohjauksen
ohjaustilanne	yksilö- tai ryhmäohjausta opinnäytetyön eri vaiheissa
opinnäytetyöpaja	ryhmäohjausmuoto tai päivystävä ohjauspiste; miel. kuin klinikka
ryhmäohjaus	usealle samanaikaisesti annettua ohjausta, esim. seminaareissa
seminaari	opinnäytetyön ohjaus- ja esitystilanne
suunnitelmaseminaari	opinnäytetyösuunnitelman ohjaus- ja esitystilanne
suunnitteluseminaari	opinnäytetyön suunnitteluvaiheen ohjaus- ja esittelytilanne
tutkimussuunnitelmaseminaari	ks. suunnitelmaseminaari
vertaisarviointi	miel. kuin opponointi
vertaisohjaus	opinnäytetyöryhmän tai seminaariyöryhmän antamaa ohjausta
yksilöohjaus	opinnäytetyön tekijän ja ohjaajan kahdenvälinen ohjaustilanne

OPINNÄYTETYÖTEKSTIN OSIA

abstrakti	opinnäytetyön vieraskielinen tiivistelmälehti
aineistolähteet	tutkimusmateriaali
alaviite	lähdeviiteta
alkusanat	esim. kiitokset, ks. myös esipuhe; melko harvinainen AMK:ssa
arviointi	pohdintaosaa
eettisyyden arviointi	pohdintaosaa
esipuhe	erilliset alkusanat ennen sisällysluetteloa
haastattelut	lähdeluettelon alaotsikko tarvittaessa
hakemisto	asiasanasto joko opinnäytetyön alussa tai liitteenä
henkilökohtainen tiedonanto	suullinen tiedonanto
johdanto	yl. opinnäytetyön ensimmäinen luku, laajemmin: johdanto-osa
johtopäätökset	opinnäytetyön loppulukuja; päätelmät, yhteenvedo
julkaisemattomat lähteet	lähdeluettelon alaotsikko tarvittaessa
julkaistut lähteet	lähdeluettelon alaotsikko tarvittaessa
kansi	opinnäytetyön kansi; kansitetuissa töissä eri kuin kansilehti
kansilehti	sisältää opinnäytetyön nimen ja julkaisutiedot, ks. nimiösivu
kiitokset	ks. alkusanat; yl. osoitettu työn toimeksiantajalle tai rahoittajalle
kirjallisuuskatsaus	osa opinnäytetyötekstiä tai opinnäytetyön toteuttamistapa
kirjallisuusluettelo	suositteleva lista lisätiedonlähteistä
kirjallisuutta	kirjallisuusluettelon otsikko, vrt. lähdeluettelo
kokeellinen osa	opinnäytetyön osa, etenkin tekn. alalla
kuvailulehti	käytetään tiivistelmälehdestä
kuvaluettelo	yläkäsite valokuvien ja kuvioiden luettelolle
kuvioluettelo	opinnäytetyössä käytettyjen kuvioiden erillinen luettelo

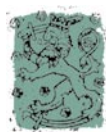
käsitteet	käsite- ja termiluettelon otsikko, etenkin tekn. alalla
käytännölliset lähtökohdat	opinnäytetyön toimintaympäristön ja käytäntölähtöisten tavoitteiden kuvausta, vrt. teoreettiset lähtökohdat
loppuviite	lähdeviitetaipa; käytetään etenkin tekn. alla
luotettavuuden arviointi	pohdintaosaa
lyhenteet	opinnäytetyön lyhenneluettelon otsikko
lähdeluettelo	opinnäytetyössä käytettyjen lähteiden tarkat julkaisutiedot
lähdeviite	osoittaa, mistä tekstissä oleva tieto on peräisin
lähteet	lähdeluettelon otsikko
menetelmät	opinnäytetyötekstin osa
määritelmät	erillisen määritelmäluettelon otsikko, käyt. etenkin tekn. alalla
nimiösiivu	opinnäytetyön kansilehti julkaisutietoineen
numeroviite	lähdeviitetaipa, etenkin tekn. alalla
painamattomat lähteet	lähdeluettelon alaotsikko tarvittaessa
painetut lähteet	lähdeluettelon alaotsikko tarvittaessa
pohdinta	opinnäytetyön osa tai luku
prosessin kuvaus	osa opinnäytetyötekstiä
prosessin toteutus	osa opinnäytetyötekstiä
päätelmät	ks. johtopäätökset
sanasto	opinnäytetyön käsite- tai termiluettelo tarvittaessa
sisällys	sisällysluettelon otsikko
sisällysluettelo	luettelo opinnäytetyötekstin otsikoiduista osista ja sivunumeroista
suulliset lähteet	lähdeluettelon alaotsikko tarvittaessa
taulukoluettelo	erillinen taulukoluettelo tarvittaessa, joko työn alussa tai liitteenä
taulukot	taulukoluettelon otsikko
teknillinen ja toiminnallinen määrittely	teknisen dokumentin osa
teknisen dokumentin määrittely	teknisen dokumentin osa
teknisen dokumentin toteutus	teknisen dokumentin osa
tekstiviite	nimi-vuosijärjestelmän mukainen lähdeviitetaipa
teoreettinen tausta	miel. tietoperusta
teoreettinen viitekehys	miel. tietoperusta
teoreettiset lähtökohdat	opinnäytetyön osa, opinnäytetyössä käytetyn tutkitun tiedon kuvausta, ks. myös tietoperusta
testaus	osa tuotekehitystyötä
tietokehikko	ks. tietoperusta
tietoperusta	opinnäytetyössä kuvattu yhteys aiempaan tietoon
tiivistelmä	itsenäisen tiivistelmälehden otsikko
toimintaympäristön kuvaus	ks. käytännölliset lähtökohdat
tulokset	opinnäytetyön tulososa tai sen otsikko
tutkimusasetelma	käytetään tutkimustyyppisissä opinnäytetöissä
verkkolähteet	lähdeluettelon alaotsikko tarvittaessa
yhteenvedo	opinnäytetyön loppuluku tai sen alaluku

OPINNÄYTETYÖTOIMIJAT

AMK	ammattikorkeakoulun suuraakkoslyhenne
ammattikorkeakoulu	ammattillinen korkeakouluinstituutio
arvioija	yl. lausunnonantaja
instituutti	läh. toisen asteen ammatillisista oppilaitoksista
kielenohjaaja	miel. tekstinohjaaja
kielentarkastaja	käytetään vieraan kielen tarkastajasta
korkeakoulu	ammattikorkeakoulusta, miel. kuin oppilaitos
koulutusala	miel. kuin toimiala, esim. tekninen ala, kulttuuriala
lausunnonantaja	opinnäytetyön arvioija
menetelmäohjaaja	opinnäytetyön metodien opettaja tai ohjaaja
ohjaaja	opinnäytetyön ohjaajan nimitys AMK:ssa ja työelämässä
opinnäytetyön ohjaaja	ohjaaja täsmällisemmin
opinnäytetyön tekijä	AMK:n opinnäytetyötä tekevä opiskelija
opinnäytetyöryhmä	opinnäytetyön tekijöiden vertaisryhmä, yl. seminaariyhmä
opinnäytetyötiimi	opinnäytetyön ohjaajien ryhmä
opiskelija	opinnäytetyön tekijä
opponentti	vertainen, aik. vastaväittäjä, miel. vertaisarvioija tai -ohjaaja
seminaariyhmä	opinnäytetyötekijöiden vakiintunut ryhmä
sisällönohjaaja	opinnäytetyön ohjaaja AMK:ssa
tarkastaja	miel. arvioija
tekstinohjaaja	opinnäytetyön äidinkielen tekstin ohjaaja ja -arvioija
toimeksiantaja	opinnäytetyön tilaaja työelämästä
toinen ohjaaja	miel. kuin kakkosohjaaja
toinen tarkastaja	miel. kuin toinen lukija
työelämäohjaaja	opinnäytetyön ohjaaja työelämästä
valvoja	aik. työelämäohjaajan nimitys tekn. alalla
vastaväittäjä	vanh. vertaisarvioijan tai opponentin nimitys
vertaisarvioija	opponentti, toinen opinnäytetyön tekijä
vertaisohjaaja	vertaisryhmän, esim. seminaariyhmän, jäsen

Huom! Oranssilla merkityt ovat teemaryhmän suosituksia sanaston vakiinnuttamiseksi.

**OULUN SEUDUN
AMMATTIKORKEAKOULU**

**OPETUS-
MINISTERIÖ**